

Y Swyddfa Gartref

Canllawiau Interim ar gyfer Gwarcheidwaid Masnachu Plant Annibynnol

Mai 2024

Tabl Cynnwys

Diffiniadau	3
Cyflwyniad	5
Diben y canllawiau interim hyn.....	7
Ar gyfer pwy mae'r canllawiau interim hyn?.....	8
Egwyddorion arweiniol ac ystyriaethau cyffredinol	9
Atgyfeirio plentyn at y Gwasanaeth ICTG.....	11
llinell asesu'r Gwasanaeth ICTG.....	12
Cyswllt allan o oriau.....	12
Model darparu craidd Gwasanaeth ICTG.....	13
Y Tîm Asesu Gwarcheidiaeth.....	14
Cymorth Uniongyrchol ICTG.....	14
Trosolwg	15
Cwmpas Cymorth Uniongyrchol	17
Cymorth Anuniongyrchol ICTG.....	19
Trosolwg	19
Cwmpas Cymorth Anuniongyrchol.....	20
Rhagdybiaeth o oedran / sefydlu oedran.....	21
Defnydd o'r gwasanaeth cyfieithu ar y pryd/cyfieithu.....	23
Awdurdodau cyhoeddus yn ymgysylltu â'r gwasanaeth ICTG ac yn rhoi 'sylw dyledus' iddo.....	24
Cyfarwyddo cynrychiolaeth gyfreithiol	29
Atgyfeirio Mekanwaith Atgyfeirio Cenedlaethol (NRM).....	30
Gadael/pontio o'r gwasanaeth ICTG	31
Cyfnodau coll a chyswllt â masnachwyr mewn pobl.....	35
Gweithdrefn Adborth a Chwynion.....	37
Atodiad A - Trosolwg lefel uchel o broses atgyfeirio'r Gwasanaeth ICTG.....	38
Atodiad B – Trosolwg lefel uchel o lwybr plentyn o'r dechrau i'r diwedd Gwasanaeth ICTG.	40
Atodiad C –Meini prawf gwasanaeth ICTG ar gyfer cymhwysedd cymorth....	42
1. Meini prawf cymhwysedd i gael cymorth uniongyrchol.....	38.2
2. Meini prawf cymhwysedd i gael cymorth uniongyrchol i blentyn â ffigur o gyfrifoldeb rhiant yn y DU.....	43

Diffiniadau

Mae'r diffiniadau isod yn ymwneud â'r canllawiau interim hyn yn unig:

- **Plentyn** yw unrhyw berson o dan 18 oed. Lle mae sail resymol i gredu y gall person fod o dan 18 oed rhagdybir ei fod yn blentyn oni bai a hyd nes y penderfynir fel arall ar ei oedran, er enghraifft, gan asesiad oedran a gynhaliwyd gan Awdurdod Lleol neu'r Swyddfa Gartref.
- **Plentyn sydd wedi'i fasnachu** yw unrhyw blentyn sy'n cael ei fasnachu neu yr amheuir ei fod yn cael ei fasnachu, yn unol â'r diffiniad yn [Rheoliadau Caethwasiaeth a Masnachu Pobl \(Diffiniad o Ddiodeffwr\) 2022](#).
- **Seiliau Terfynol (CG)** yw penderfyniad a wneir gan awdurdod cymwys ynghylch, 'yn ôl pwysau tebygolrwydd', a oes seiliau digonol i benderfynu bod yr unigolyn sy'n cael ei ystyried yn ddiodeffwr caethwasiaeth fodern (masnachu mewn pobl neu gaethwasiaeth, caethwasanaeth) , neu lafur dan orfod neu orfodol).
- **Diogelu Cyd-destunol** yw dull o ddeall ac ymateb i brofiadau plentyn o niwed sylweddol y tu hwnt i'w teuluoedd.
- **Ystyriaeth ddyledus** yw bod yn rhaid ystyried yn gydwybodol gyda thrylwyredd a meddwl agored.
- **Ymatebwr Cyntaf** yw aelod o staff mewn Sefydliad Ymatebwyr Cyntaf sy'n gyfrifol am gyflawni un neu fwy o swyddogaethau'r Sefydliad Ymatebwyr Cyntaf ac sydd wedi'i hyfforddi i gyflawni'r swyddogaethau hynny.
- **Sefydliad Ymatebwyr Cyntaf (FRO)** yw awdurdod sydd wedi'i awdurdodi i atgyfeirio diodeffwr posibl caethwasiaeth fodern i'r Mekanwaith Atgyfeirio Cenedlaethol. Mae rhestr lawn o Ymatebwyr Cyntaf ar gael [yma](#). Mae carfannau gwahanol o Ymatebwyr Cyntaf yn yr Alban a Gogledd Iwerddon.
- **Gwarcheidwaid Masnachu Plant Annibynnol (ICTGs)** yw ffynhonnell cyngor annibynnol i blant sydd wedi cael eu masnachu neu yr amheuir eu bod wedi cael eu masnachu. Mae'n golygu rhywun sy'n eirioli ar ran y plentyn ac sy'n gweithio er eu lles gorau i'w helpu i gyfeirio o amgylch systemau cymhleth cyfiawnder troseddol, mewnfudo a gofal cymdeithasol.
- **Cymorth Uniongyrchol ICTG** yw'r cymorth un-wrth-un a roddir i blentyn sydd wedi'i fasnachu neu yr amheuir ei fod wedi'i fasnachu.
- **Tîm Asesu Gwarcheidiaeth ICTG** yw'r tîm sy'n rhoi cyngor a chymorth diogelu ar unwaith i blant sydd newydd eu hadnabod neu eu hatgyfeirio wrth asesu anghenion y plentyn a chasglu gwybodaeth i sicrhau bod y plentyn yn cael ei gadw'n ddiogel.
- **Cymorth Anuniongyrchol ICTG** yw'r cymorth a'r arweiniad a roddir i wasanaethau statudol ac anstatudol yn yr ardal honno sy'n cefnogi plentyn sydd wedi'i fasnachu neu yr amheuir ei fod wedi'i fasnachu.

- **Panel Dyraniadau Gwasanaeth ICTG** yw cyfarfod cenedlaethol rheolaidd a gynhelir gan Reolwyr Gwasanaeth a Goruchwylwyr i sicrhau ansawdd yr asesiad a wneir gan y Tîm Asesu Gwarcheidiaeth, llunio cynllun cymorth cychwynnol a dyrannu'r plentyn i'r ICTG mwyaf priodol ar gyfer Cymorth Anuniongyrchol neu Uniongyrchol.
- **Rheolwyr Gwasanaeth ICTG** yw unigolion sy'n gweithio ar draws safleoedd ICTG, gan sicrhau bod ICTGs yn cael eu goruchwyllo i gyflawni eu rôl yn effeithiol. Mae Rheolwyr Gwasanaeth ICTG yn arwain y gwaith o reoli rhanddeiliaid ac yn sicrhau bod y gwaith a wneir yn bodloni amcanion y gwasanaeth.
- **Goruchwylwyr ICTG** yw unigolion sy'n gweithio o fewn y Gwasanaeth gan sicrhau bod ICTGs yn cael eu goruchwyllo a'u cefnogi i gyflawni eu rôl yn effeithiol. Gall goruchwylwyr hefyd weithredu fel ICTGs lle mae atgyfeiriadau plant yn cynyddu ymchwydd.
- **Rhanbarthau ICTG** yw safleoedd sydd wedi'u dosbarthu'n ardaloedd penodol at ddibenion rheoli atgyfeiriadau plant i'r Gwasanaeth ICTG.
- **Gwasanaeth ICTG** yw'r Darparwr Gwasanaeth sy'n gweithredu'r ddarpariaeth ICTG ym mhob Safle ICTG.
- **Safleoedd ICTG** yw pob ardal awdurdod lleol lle mae Gwasanaeth ICTG ar gael.
- **Mecanwaith Atgyfeirio Cenedlaethol (NRM)** yw fframwaith y DU ar gyfer nodi a chefnogi dioddefwyr caethwasiaeth fodern.
- **Awdurdod cyhoeddus** yw unrhyw awdurdod cyhoeddus yn ystyr adran 6 o Ddeddf Hawliau Dynol 1998, ac eithrio llys neu dribiwnlys, fel y'i diffinnir yn Neddf Caethwasiaeth Fodern 2015.
- **Cyfrifoldeb rhiant** yw'r holl hawliau, dyletswyddau, pwerau, cyfrifoldebau ac awdurdod sydd gan riant plentyn yn ôl y gyfraith mewn perthynas â'r plentyn a'i eiddo. Gall personau heblaw rhiant [hefyd] gaffael ac arfer cyfrifoldeb rhiant dros blentyn trwy wahanol fathau o orchmynion llys, a gall mwy nag un person arfer cyfrifoldeb rhiant ar yr un pryd, yn unol â Deddf Plant 1989. N.B. Ni all ICTG gael cyfrifoldeb rhiant.
- **Seiliau Rhesymol (RG)** yw penderfyniad a wneir gan awdurdod cymwys ynghylch a yw'r penderfynwr yn cytuno bod sail resymol i gredu, yn seiliedig ar yr holl dystiolaeth gyffredinol a phenodol sydd ar gael ond nad yw'n cynnwys prawf terfynol, bod person yn ddioddefwr. caethwasiaeth fodern (masnachu mewn pobl neu gaethwasiaeth, caethwasanaeth, neu lafur gorfodol neu orfodol).
- **Awdurdod Cymwys Sengl (SCA)** yw un o gyrff gwneud penderfyniadau'r DU sy'n gyfrifol am wneud penderfyniadau sail resymol a phenderfyniadau seiliau terfynol ynghylch unigolion y cyfeirir atynt fel dioddefwyr posibl caethwasiaeth fodern. Bydd pob atgyfeiriad ar gyfer plant yn cael ei wneud gan yr SCA, oni bai bod y cyfrifoldeb diogelu yn disgyn ar yr awdurdod lleol sy'n cymryd rhan yn y Peilot Penderfynu Datganoledig a bod y plentyn fwy na 100 diwrnod i ffwrdd o'i ben-blwydd yn 18 oed.

Cyflwyniad

1. Mae'r ddogfen hon yn rhoi canllawiau interim i'r safleoedd lle mae Gwarcheidwaid Masnachu Plant Annibynnol (ICTGs) yn gweithredu: Llundain Fwyaf¹, Surrey², Essex³, Gorllewin Swydd Efrog⁴, Glannau Mersi⁵, Kent⁶, Swydd Warwig⁷, Gogledd Swydd Efrog⁸; Swydd Gaerloyw a Bryste⁹; Swydd Gaerhirfryn¹⁰, Swydd Bedford¹¹, Gorllewin Canolbarth Lloegr¹², Dwyrain Canolbarth Lloegr¹³, Bwrdeistref Croydon yn Llundain, Manceinion Fwyaf¹⁴, Hampshire ac Ynys Wyth¹⁵, a Chymru¹⁶.

---

¹ Bwrdeistrefi Barking and Dagenham, Barnet, Bexley, Brent, Bromley, Camden, Ealing, Enfield, Greenwich, Hackney, Hammersmith and Fulham, Haringey, Harrow, Havering, Hillingdon, Hounslow, Islington, Lambeth, Lewisham, Merton, Newham, Redbridge, Richmond upon Thames, Southwark, Sutton, Tower Hamlets, Waltham Forest, Wandsworth yn Llundain, The City of London Corporation, Dinas San Steffan a Bwrdeistrefi Brenhinol Kensington and Chelsea a Kingston upon Thames.

² Elmbridge, Epsom and Ewell, Guildford, Mole Valley, Reigate and Banstead, Runnymede, Spelthorne, Surrey Heath, Tandridge, Waverley, Woking.

³ Basildon, Braintree, Brentwood, Castle Point, Dinas Chelmsford, Colchester, Epping Forest, Harlow, Maldon, Rochford, Southend-on-Sea, Tendring, Thurrock, Uttlesford.

⁴ Bradford, Calderdale, Kirklees, Leeds, a Wakefield. ⁵ Dinas Lerpwl, Knowsley, Sefton, St Helens, Wirral.

⁶ Ashford, Dinas Caergaint, Dartford, Dover, Folkestone and Hythe, Gravesham, Tonbridge and Malling, Medway, Maidstone, Tunbridge Wells, Sevenoaks, Swale, Thanet. ⁷ Gogledd Swydd Warwig, Nuneaton and Bedworth, Rugby, Stratford-on-Avon, Warwig.

⁸ Dinas Efrog, Craven, Hambleton, Harrogate, Middlesbrough, Redcar and Cleveland, Swydd Richmond, Ryedale, Scarborough, Selby, Stockton-on-Tees

⁹ Cheltenham, Dinas Caerloyw, Cotswold, Forest of Dean, De Swydd Gaerloyw, Stroud, Tewkesbury

¹⁰ Blackburn with Darwen, Blackpool, Burnley, Chorley, Dinas Caerhirfryn, Dinas Preston, Fylde, Hyndburn, Pendle, Ribble Valley, Rossendale, South Ribble, Gorllewin Swydd Gaerhirfryn, Wyre ¹¹ Bedford, Canol Swydd Bedford, Luton.

¹² Cyngor Dinas Birmingham; Cyngor Dinas Coventry; Cyngor Bwrdeistref Fetropolitan Dudley; Cyngor Bwrdeistref Fetropolitan Sandwell; Cyngor Bwrdeistref Fetropolitan Solihull; Cyngor Bwrdeistref Fetropolitan Walsall; Cyngor Dinas Wolverhampton.

¹³ Cyngor Dinas Derby; Cyngor Sir Swydd Derby; Cyngor Sir Swydd Lincoln; Cyngor Dinas Caerlŷr; Cyngor Sir Swydd Gaerlŷr; Cyngor Sir Northampton; Cyngor Dinas Nottingham; Cyngor Sir Nottingham; Cyngor Sir Rutland.

¹⁴ Cyngor Bolton; Cyngor Bwrdeistref Fetropolitan Bury; Cyngor Dinas Manceinion; Cyngor Oldham; Cyngor Bwrdeistref Fetropolitan Trafford; Cyngor Bwrdeistref Metropolitan Tameside; Cyngor Bwrdeistref Fetropolitan Rochdale; Cyngor Dinas Salford; Cyngor Bwrdeistref Metropolitan Stockport; Cyngor Wigan.

¹⁵ Cyngor Swydd Hampshire; Cyngor Ynys Wyth; Cyngor Dinas Portsmouth; Cyngor Dinas Southampton.

¹⁶ Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent; Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr; Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili; Cyngor Caerdydd; Cyngor Sir Caerfyrddin; Cyngor Sir

Ceredigion; Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy; Cyngor Sir Ddinbych; Cyngor Sir y Fflint; Cyngor Gwynedd; Cyngor Sir Ynys Môn; Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful; Cyngor Sir Fynwy; Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot; Cyngor Dinas Casnewydd; Cyngor Sir Penfro; Cyngor Sir Powys; Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf; Dinas a Sir Abertawe; Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen; Cyngor Bro Morgannwg; Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam.

2. Bydd y canllawiau interim hyn yn eu lle hyd nes y cânt eu tynnu'n ôl. Bydd ICTGs yn parhau i ddarparu cymorth i blant sydd wedi cael eu masnachu, neu yr amheuir eu bod wedi cael eu masnachu.
3. Mae plentyn yn ddiodefwr caethwasiaeth fodern neu fasnachu mewn pobl lle bu'n destun ymddygiad fel y'i diffinnir yn Rheoliadau Caethwasiaeth a Masnachu Pobl (Diffiniad o Ddiodefwr) 2022. I gael rhagor o fanylion am bwy sy'n ddiodefwr caethwasiaeth fodern neu fasnachu mewn pobl, gweler [Caethwasiaeth Fodern: canllawiau statudol ar gyfer Cymru a Lloegr \(o dan a49 o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015\) a chanllawiau anstatudol ar gyfer yr Alban a Gogledd Iwerddon.](#)
4. Gall plant sydd wedi'u masnachu gael eu hecsbloetio mewn nifer o wahanol ffyrdd, gan gynnwys masnachu mewn pobl ar gyfer troseddoldeb gorfodol, llafur dan orfod, camfanteisio rhywiol, caethwasanaeth domestig neu gynaeafu organau. Mae masnachu mewn plant yn gam-drin plant a dylid dilyn gweithdrefnau amddiffyn plant, fel y nodir yng nghanllawiau statudol [Gweithio gyda'n gilydd i ddiogelu plant](#) yn Lloegr, os amheuir masnachu mewn pobl gan y gall gael effaith ddinistriol a pharhaol ar blant sydd wedi'u masnachu. Yng Nghymru mae trefniadau diogelu wedi'u nodi mewn canllawiau statudol [Gweithio Gyda'n Gilydd i Ddiogelu Pobl: Cyfrol 1 - Cyflwyniad a Throsolwg a Gweithio Gyda'n Gilydd i Ddiogelu Pobl: Cyfrol 5 – Ymdrin ag Achosion Unigol i Amddiffyn Plant Mewn Perygl](#). Darperir cyngor ymarfer pellach yng [Ngweithdrefnau Diogelu Cymru](#) a [Chanllaw Ymarfer Cymru Gyfan - diogelu plant a allai gael eu masnachu](#).
5. Gall plant gael eu masnachu i mewn, allan ac o gwmpas y DU (a elwir hefyd yn 'fasnachu mewnol') a gallant fod yn ddinasyddion y DU, neu unrhyw wlad arall. Gall plant hefyd barhau i fod mewn perygl o gael eu masnachu mewn pobl a chamfanteisio ar ôl iddynt gael eu nodi gan awdurdodau cyhoeddus ac yng ngofal awdurdodau cyhoeddus. Cafodd Canllawiau Statudol, yn Lloegr, ar gyfer awdurdodau lleol a gweithwyr proffesiynol sy'n cefnogi plant sydd wedi'u masnachu eu diweddarau ddiwethaf a'u cyhoeddi gan yr Adran Addysg ym mis Tachwedd 2017: [Gofalu am Blant ar eu Pen eu Hunain a Mudol a Phlant sy'n Ddiodefwr Caethwasiaeth Fodern](#).
6. Mae'n bosibl y bydd gan blant sydd wedi'u masnachu amrywiaeth o awdurdodau cyhoeddus yn rhan o'r gwaith o'u hadnabod, gofalu amdanynt a'u cynorthwyo. Gall y rhain gynnwys gwasanaethau plant awdurdodau lleol, gwasanaethau addysg awdurdodau lleol, y Gwasanaeth Iechyd

Gwladol, yr heddlu ac asiantaethau cyfiawnder troseddol cysylltiedig eraill. Ar gyfer plant nad ydynt yn wladolion y DU, gallant hefyd gynnwys y Swyddfa Gartref a'i changhennau cyflawni, gan gynnwys Llu'r Ffiniau, Fisâu'r DU a Gorfodi Mewnfudo a Mewnfudo. Gall plant sydd wedi cael eu masnachu hefyd ddod i gysylltiad ag amrywiaeth o sefydliadau anllywodraethol neu gymunedol a chynrychiolwyr cyfreithiol.

7. Mae'r canllawiau interim hyn yn disgrifio swyddogaethau a dyletswyddau deddfwriaethol penodol ac yn rhoi canllawiau mewn perthynas â phlant sydd wedi'u masnachu. Rydym yn cydnabod nad yw adran 48 o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015 wedi'i chychwyn eto. Fodd bynnag, er mwyn ein galluogi i asesu'r broses Gwasanaeth ICTG dylai awdurdodau cyhoeddus roi sylw dyledus i'r Gwasanaeth ICTG, fel sy'n ofynnol gan reoliadau a wneir o dan adran 48 (6)(e)(i) ac Adran 48(6)(e) (ii) Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015. Am ragor o fanylion, gweler [Awdurdodau cyhoeddus yn ymgysylltu â'r gwasanaeth ICTG ac yn rhoi 'sylw dyledus' iddo.](#)

8. Gan fod y canllawiau interim hyn yn fater o bolisi'r Swyddfa Gartref, mae'n rhaid i Orfodi Mewnfudo, Llu'r Ffiniau, a Fisâu a Mewnfudo'r DU ddilyn y canllawiau interim hyn. Er y dylid dilyn y bennod gyfan, nodwch lle defnyddir:
- 'rhaid' ei fod yn adlewyrchu rhwymedigaethau cyfreithiol mewn deddfwriaeth (gan gynnwys Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015 a deddfwriaeth arall fel Deddf Hawliau Dynol 1998) neu gyfraith achosion a rhaid ei dilyn.
  - 'dylai', dylai unrhyw beth gwahanol i'r dull arfaethedig gael ei ddogfennu a'i gofnodi ar ffeil y plentyn ar y Gronfa Ddata Gwybodaeth Achos (CID) / Atlas / systemau eraill y Swyddfa Gartref.
  - 'efallai', 'gall' neu 'gallai', mae'r canllawiau yn y bennod i'w dilyn lle bynnag y bo modd.

Diben y canllawiau interim hyn

9. Diben y canllawiau interim hyn yw cefnogi gweithrediad y gwasanaeth ICTG, nodi rolau a chyfrifoldebau ICTGs, yn ogystal â rhai awdurdodau cyhoeddus ac asiantaethau cysylltiedig eraill a'u staff sydd wedi'u lleoli neu'n gweithio ar Safleoedd ICTG. Mae hyn yn cynnwys, yn arbennig:
- Awdurdodau lleol;
  - Comisiynwyr yr Heddlu a Throseddu;
  - Yr Heddlu;
  - Ysgolion, colegau ac academiâu;

- comisiynwyr y GIG a darparwyr a ariennir gan y GIG;
- Y Swyddfa Gartref, gan gynnwys Fisâu a Mewnfudo'r DU (UKVI), Llu'r Ffiniau a Gorfodi Mewnfudo (IE);
- Yr Asiantaeth Troseddu Cenedlaethol (NCA);
- Gwasanaeth Erlyn y Goron (CPS);
- Sefydliadau ymatebwyr cyntaf. Mae rhestr lawn o FROs ar gael yma;
- Y Gwasanaeth ICTG ac unrhyw staff a fydd yn darparu'r gwasanaeth i blant sydd wedi'u masnachu yn Safleoedd ICTG;
- Sefydliadau a'u staff sy'n gweithio gyda phlant sydd wedi'u masnachu ar Safleoedd ICTG, a
- Y Gwasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd, y Bwrdd Cyfiawnder Ieuencid a thimau Troseddau Ieuencid.

10.10. Cyhoeddir y canllawiau interim hyn o dan [Adran 49 o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015](#).

Ar gyfer pwy mae'r canllawiau interim hyn?

11. Mae'r canllawiau interim hyn wedi'u hanelu at holl staff Gwasanaeth ICTG yn ogystal â staff mewn awdurdodau cyhoeddus a sefydliadau anllywodraethol eraill ym mhob Safle ICTG ac unrhyw Safleoedd ICTG yn y dyfodol y gallai Gwasanaethau ICTG weithredu ynddynt, cyn eu gweithredu'n genedlaethol.
12. Yn ogystal, mae'r canllawiau interim hyn wedi'u hanelu at sefydliadau'r sector statudol a gwirfoddol sy'n gweithio'n genedlaethol megis Llu'r Ffiniau, yr heddlu, Gorfodi Mewnfudo (IE), Fisâu a Mewnfudo'r DU (UKVI) a'r Yr Asiantaeth Troseddu Cenedlaethol (NCA) sy'n darparu gwasanaethau neu swyddogaethau yn y Safleoedd ICTG, sy'n debygol o ddod ar draws plant sydd wedi'u masnachu neu sy'n ymwneud â chefnogi plant posibl o'r fath.
13. Dylid darllen y canllawiau interim hyn ar y cyd â'r [canllawiau statudol ar gyfer Cymru a Lloegr a gyhoeddwyd o dan Adran 49 o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015 a chanllawiau anstatudol ar gyfer yr Alban a Gogledd Iwerddon](#).
14. Ar gyfer awdurdodau lleol ar Safleoedd ICTG yn Lloegr, dylid darllen y canllawiau interim hyn hefyd ar y cyd â'r canllawiau statudol, [Gofalu am Blant ar eu Pen eu Hunain a Mudol a Phlant sy'n Ddiodefwrwr Caethwasiaeth Fodern](#) neu unrhyw ddiweddariad dilynol o'r canllawiau interim hyn. Ar gyfer awdurdodau lleol yng Nghymru, wrth i bolisi diogelu gael ei ddatganoli, dylid ei ddarllen ar y cyd â'r canllawiau statudol, [Gweithio Gyda'n Gilydd i Ddiogelu. Pobl: Cyfrol 1 - Cyflwyniad a Throsolwg a](#)

[Gweithio Gyda'n Gilydd i Diogelu Pobl: Cyfrol 5 – Ymdrin ag Achosion Unigol i'w hamddiffyn Plant Mewn Perygl](#). Darperir cyngor ymarfer pellach yng [Ngweithdrefnau Diogelu Cymru](#) a [Chanllaw Ymarfer Cymru Gyfan - diogelu plant a allai gael eu masnachu](#).

15. Nid yw'r canllawiau interim hyn yn disodli'r dogfennau canllawiau presennol hyn, yn hytrach mae'n ceisio eu hegluro a'u hategu drwy amlygu rolau a chyfrifoldebau ICTGs wrth ddarparu cymorth arbenigol i blant sy'n ddiodefwrwr masnachu mewn pobl a/neu gaethwasiaeth fodern.
16. Bydd y canllawiau interim hyn ond yn berthnasol i'r Safleoedd ICTG a'r awdurdodau cyhoeddus priodol yn yr ardal oedd hynny, a'r sefydliadau hynny a restrir ym mharagraff 11. Bydd y canllawiau interim hyn â therfyn amser a byddant yn parhau am gyfnod y ddarpariaeth ICTG yn y Safleoedd ICTG , o Ebrill 2024, neu hyd at adeg cyflwyno canllawiau statudol o dan Adran 48 o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015.

Egwyddorion arweiniol ac ystyriaethau cyffredinol

17. Yn ogystal â Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015, dylai'r rhai sy'n ymwneud â chefnogi plant sydd wedi'u masnachu fod yn gyfarwydd â deddfwriaeth berthnasol arall, gan gynnwys [Deddf Hawliau Dynol 1998](#).
18. Dylai'r holl staff sy'n ymwneud â gwaith rheng flaen yn y Gwasanaeth ICTG megis ICTGs, Goruchwylwyr ICTG a Rheolwyr Gwasanaeth ICTG fod yn ymwybodol o'r ddeddfwriaeth berthnasol sy'n ymwneud ag amddiffyn plant gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i:
  - Deddfau Plant [1989](#) a [2004](#)
  - Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014
  - [Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn](#) (CCUHP) a'i Brotocolau Dewisol (gan gyfeirio'n benodol at y [Protocol Dewisol ar Werthu Plant, Puteindra Plant a Pornograffi Plant](#), a gadarnhawyd gan y DU yn 2009).
19. Dylai'r holl staff sy'n ymwneud â gwaith rheng flaen yn y Gwasanaeth ICTG megis ICTGs, Goruchwylwyr ICTG a Rheolwyr Gwasanaeth ICTG ac awdurdodau cyhoeddus gadw'r pwyntiau canlynol mewn cof wrth drafod anghenion cymorth plant sydd wedi'u masnachu:
  - Mae masnachu mewn plant yn gam-drin plant ac mae'n rhaid dilyn gweithdrefnau amddiffyn plant perthnasol, fel y nodir yn [Gweithio gyda'n gilydd i ddiogelu plant](#), yn Lloegr os amheuir masnachu mewn pobl; Mae hyn yn cynnwys ystyried y protocol lleol ar gyfer asesiadau a chymorth y cytunwyd arno ac a gyhoeddwyd gan yr

awdurdod lleol, gyda'u partneriaid diogelu ac asiantaethau perthnasol.

- Yng Nghymru, mae'n rhaid dilyn [Gweithio Gyda'n Gilydd i Ddiogelu Pobl: Cyfrol 1 - Cyflwyniad a Throsolwg](#) a [Gweithio Gyda'n Gilydd i Ddiogelu Pobl: Cyfrol 5 – Ymdrin ag Achosion Unigol i Amddiffyn Plant Mewn Perygl](#) os amheuir masnachu mewn pobl.
- Darperir cyngor ymarfer pellach yng [Ngweithdrefnau Diogelu Cymru](#) a [Chanllaw Ymarfer Cymru Gyfan - diogelu plant a allai gael eu masnachu](#).
- Rhaid i weithredu er lles gorau'r plentyn fod yn brif ystyriaeth bob amser, fel yr amlinellir yn Erthygl 3 o [Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn](#) ac a ymhelaethwyd yn [Sylw Cyffredinol Pwyllgor y CU ar Hawliau'r Plentyn 14](#);
  - o Dylai pob awdurdod cyhoeddus sy'n dod i gysylltiad â phlant yn eu gwaith bob dydd allu nodi plant sydd wedi'u masnachu a bod â chyfrifoldeb i weithredu i amddiffyn y plant hyn rhag niwed posibl neu wirioneddol, gan gynnwys eu hatgyfeirio at sefydliadau priodol am gymorth;
  - o Disgwylir i bob awdurdod cyhoeddus ac ymarferydd weithio gyda'i gilydd a chyfrannu at ba bynnag gamau sydd eu hangen i ddiogelu'r plentyn, hybu ei les a'i gadw'n ddiogel rhag niwed neu niwed pellach;
  - o Dylai pawb sy'n gweithio gyda dioddefwyr gadw trefn gyfannol a dull sy'n ystyriol o drawma sy'n canolbwyntio ar y dioddefwr;
  - o Mae gan blant yr hawl i gael parch i'w hurddas;
  - o Dylid ceisio barn, dymuniadau a theimladau'r plentyn bob amser ac yn cael ei ystyried gan ei weithiwr cymdeithasol/cynrychiolydd/unigolyn y gellir ymddiried ynndo/ ICTG a phawb arall sy'n ymwneud â'r broses gwneud penderfyniadau ar ran y plentyn, er mwyn penderfynu ar y cyd y ffordd orau o reoli a chefnogi ei anghenion gofal a diogelwch;
  - o Dylid rhoi cymaint o wybodaeth â phosibl i blant bob amser a dylent dderbyn gwybodaeth glir a manwl am eu cymorth, wedi'i hesbonio mewn ffordd/iaith y gallant ei deall ac, mewn fformat, sy'n briodol i'w hoedran a'u cyfnod datblygu;
  - o Y broses ddatblygiadol o blentynod i fod yn oedolyn, yn arbennig yn ystod llencyndod, yn cynnwys newidiadau sylweddol mewn ystod eang o feysydd, megis datblygiad corfforol, emosiynol a gwybyddol. Mae'n bosibl bod plant sydd wedi'u masnachu wedi dioddef trawma sylweddol o ganlyniad i'w profiadau a all gael effaith ar eu prosesau datblygiadol unigol. Mae angen cymryd y ffactorau hyn i ystyriaeth wrth benderfynu ar y ffordd orau o gefnogi'r plentyn;
  - o Dylai awdurdodau lleol ddefnyddio dull aml-asiantaethol wrth gynnal asesiad risg o blentyn gan gynnwys dod o hyd i lety priodol ac wrth ddatblygu cynllun gofal a chymorth personol;

- Dylai pob plentyn gael yr un mynediad i ddarpariaeth addysgol waeth beth fo'i statws mewnfudo. Ar gyfer plant nad ydynt yn siarad Saesneg neu sydd ag anawsterau cyfathrebu dylai hyn hefyd gynnwys mynediad at gymorth iaith a chyfathrebu a dylai ysgolion ymateb i bob plentyn yn unol â'u hanghenion addysgol;
  - Dylid cadw unrhyw gyfyngiad a osodir ar blentyn i'w amddiffyn rhag cael ei fasnachu eto i'r lleiafswm sydd ei angen a dylid ei drafod gyda gweithwyr proffesiynol eraill a chyda'r plentyn ei hun, a chytuno arno gyda nhw lle bynnag y bo modd. Gallai hyn gynnwys, er enghraifft, cael gwared ar ffonau symudol a mynediad i'r rhyngwyd i atal cyswllt posibl â masnachwyr mewn pobl. Yn ystod y cyfnod hollbwysig hwn, mae'n bwysig bod y plentyn yn cael cynnig cyfleoedd i gymryd rhan mewn gweithgareddau priodol gyda gofalwyr a gweithwyr proffesiynol sy'n cefnogi i barhau i feithrin perthnasoedd dibynadwy a hyrwyddo ffactorau amddiffynnol y plentyn.
20. Disgwylir i'r Gwasanaeth ICTG ddarparu data dienw i'r Swyddfa Gartref yn unol â chais y Swyddfa Gartref ac yn unol â deddfwriaeth diogelu data yn rheolaidd sy'n ymwneud â'r plant y maent yn eu cefnogi. Bydd y data'n cefnogi asesiad o'r gwasanaeth ar draws Safleoedd ICTG. Ni fydd y data hyn yn cael eu defnyddio wrth wneud unrhyw benderfyniad mewnfudo.

Atgyfeirio plentyn at y Gwasanaeth ICTG

21. Yn unol â'r [canllawiau statudol ar gyfer Cymru a Lloegr a gyhoeddwyd o dan Adran 49 o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015 a chanllawiau anstatudol ar gyfer yr Alban a Gogledd Iwerddon](#), mae gan yr holl asiantaethau statudol ac anstatudol a sefydliadau sydd â sail i bryderu bod plentyn gael ei fasnachu, gyfrifoldeb am roi'r plentyn mewn cysylltiad â'r awdurdodau cyfrifol a darparwyr cymorth. Dim ond [Sefydliadau Ymatebwyr Cyntaf](#) a all atgyfeirio unigolyn masnachu mewn pobl posibl i'r NRM.
22. Yn y Safleoedd ICTG, bydd yr un broses yn berthnasol. Felly, os ystyrir bod plentyn wedi'i fasnachu, rhaid hysbysu'r Ymatebwr Cyntaf. Rhaid i'r Ymatebwr Cyntaf:
- a. Yn gyntaf, atgyfeirio'r plentyn drwy'r llwybr diogelu arferol yn yr
  - b. Awdurdod Lleol;
  - c. Atgyfeirio'r plentyn i'r Gwasanaeth ICTG.
  - d. Cwblhu'r ffurflen atgyfeirio NRM.

I gael rhagor o fanylion am atgyfeirio achos at yr NRM, gweler y [canllawiau statudol ar gyfer Cymru a Lloegr a gyhoeddwyd o dan Adran 49 o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015 a chanllawiau anstatudol ar gyfer yr Alban a Gogledd Iwerddon](#). Mae Atodiad A hefyd yn rhoi trosolwg lefel uchel o broses atgyfeirio'r Gwasanaeth ICTG.

23. Rhaid i'r Ymatebwr Cyntaf lenwi ffurflen atgyfeirio ar-lein y Gwasanaeth ICTG sydd ar gael [yma](#) neu [yma](#) (Cymraeg), sy'n hysbysu'r Gwasanaeth ICTG am blentyn a allai gael ei fasnachu ac yn rhoi manylion y plentyn iddo. Yn ogystal â hyn mae'n rhaid iddynt hefyd gwblhau'r atgyfeiriad NRM, sy'n orfodol i bob plentyn.
24. Mae Barnardo's, sef cyflenwr presennol y gwasanaeth, hefyd yn Ymatebwr Cyntaf dynodedig a bydd yn gallu gwneud atgyfeiriadau NRM lle bo'n briodol ac yn absenoldeb Ymatebwr Cyntaf arall. Os mai'r Gwasanaeth ICTG yw'r Ymatebwr Cyntaf, dylai barhau i ddilyn yr un weithdrefn ag y manylir arni uchod.
25. Dylai'r Gwasanaeth ICTG gydnabod derbyn y ffurflen ar-lein (ar gael [yma](#) neu [yma](#) yn Gymraeg) ac ymateb trwy e-bost i gadarnhau derbyn yr atgyfeiriad a nodyn atgoffa o brosesau diogelu perthnasol.
26. Efallai y bydd adegau pan fydd y plentyn ond yn rhoi arwydd ei fod wedi'i fasnachu yn ystod ei gyfweiliad lloches neu gyfweiliad yr heddlu. Mewn amgylchiadau o'r fath, dylid gwneud yr atgyfeiriad i'r Gwasanaeth ICTG cyn gynted â phosibl neu o leiaf ar yr un diwrnod calendr ag y darperir y wybodaeth. Yna dylid dilyn canllawiau atgyfeirio NRM. Ni fyddem yn disgwyl i'r cyfweiliad, lle mae plentyn yn datgelu neu'n dangos dangosyddion masnachu, gael ei derfynu oherwydd nad yw'r Gwasanaeth ICTG yn bresennol, fodd bynnag dylid cysylltu â'r Gwasanaeth ICTG i ystyried a ddylai fynychu unrhyw gyfweiliadau neu gyfarfodydd pellach yn unol â'r broses arferol. Dylai'r gweithiwr proffesiynol sy'n cynnal y cyfweiliad ychwanegu nodiadau at gofnodion y plentyn i gydnabod dangosyddion masnachu mewn pobl neu ddatgeliad, a'r camau y mae'r cyfweilydd wedi'u cymryd i gynnwys y Gwasanaeth ICTG cyn gynted â phosibl.
26. Os bydd plentyn sydd wedi'i fasnachu yn cael ei drosglwyddo i Safle ICTG, rhaid i'r awdurdod lleol sy'n derbyn hysbysu'r Gwasanaeth ICTG am y plentyn drwy lenwi ffurflen atgyfeirio ar-lein Gwasanaeth ICTG (ar gael [yma](#) neu [yma](#) yn Gymraeg) cyn gynted â phosibl neu o leiaf ar yr un diwrnod calendr ag y mae'r plentyn wedi'i dderbyn gan yr awdurdod lleol.

Llinell asesu gwasanaeth ICTG

28. Bydd atgyfeiriadau i'r Gwasanaeth ICTG ar gael 24 awr y dydd, 7 diwrnod yr wythnos, 365/6 diwrnod y flwyddyn. Mae gan y Gwasanaeth ICTG llinell ffôn [0800 043 4303] sydd ar gael i roi cyngor ar atgyfeirio plentyn i'r gwasanaeth. Rhaid gwneud cyfeiriadau trwy'r ffurflen atgyfeirio ar-lein.

29. Bydd llinell asesu Gwasanaeth ICTG ar gael i ofalwyr plant sy'n newydd i'r gwasanaeth, fel rhan o'r gwaith o weithredu cynllun diogelwch i helpu gyda'r pryderon diogelu cychwynnol ac i atal y plentyn rhag mynd ar goll.
30. Nid yw'r llinell asesu 24/7 yn wasanaeth cymorth cwnsela brys. Bydd Gwasanaeth ICTG yn gallu rhoi sicrwydd, cyngor a gwybodaeth ragweithiol i weithwyr proffesiynol sy'n gweithio gyda phlant yn ogystal â chyfeirio at wasanaethau priodol yn ôl yr angen. Mewn unrhyw argyfwng, dylai plentyn neu ofalwr ffonio 999 neu 111 ar unwaith.

Cyswllt allan o oriau

31. Bydd adegau pan fydd angen gwneud atgyfeiriadau y tu allan i oriau, er enghraifft pan fydd yr heddlu neu'r awdurdodau mewnfudo yn nodi plentyn sydd wedi'i fasnachu y tu allan i oriau swyddfa.
32. Yn y senario hwn, mae'r broses yr un fath â'r un a nodir uchod:
- Mae'r Ymatebwr Cyntaf yn atgyfeirio'r plentyn drwy'r llwybr diogelu arferol yn yr Awdurdod Lleol;
  - Mae'r Ymatebwr Cyntaf yn llenwi ffurflen ar-lein Gwasanaeth ICTG (ar gael [yma](#) neu [yma](#) yn Gymraeg). Gallant gysylltu â llinell asesu ICTG 24/7 os oes angen cyngor ar unwaith ar atgyfeirio plentyn i'r gwasanaeth ICTG;
  - Mae'r Ymatebwr Cyntaf yn cwblhau'r broses atgyfeirio NRM;
  - Mae'r Gwasanaeth ICTG yn cydnabod derbyn yr atgyfeiriad;
  - Bydd y Tîm Asesu Gwarcheidiaeth yn brysbennu'r ffurflen atgyfeirio i ddeall yn well anghenion diogelu uniongyrchol y plentyn a bydd yn darparu cyngor diogelu ar unwaith.
33. Os gwneir yr atgyfeiriad y tu allan i oriau, dylai'r Gwasanaeth ICTG fod yn ymwybodol o gyswllt y tu allan i oriau'r awdurdod lleol neu ofalwr priodol ar gyfer y plentyn megis gofalwr maeth, er mwyn ymgysylltu ag ef a sicrhau bod y Gwasanaeth ICTG yn gallu cysylltu â'r plentyn (os yw'n briodol).
34. Os nad yw'r Gwasanaeth ICTG yn gallu cysylltu â'r awdurdod lleol sy'n gyfrifol am ofal a chymorth y plentyn, o fewn 24 awr, dylai'r Gwasanaeth ICTG ystyried uwchgyfeirio'r mater hwn i brif gyswllt yn yr awdurdod lleol. Dylid codi'r mater hefyd o fewn y Gwasanaeth ICTG i sicrhau bod unrhyw oedi yn cael ei fonitro a'i uwchgyfeirio'n briodol os bydd yn parhau i ddigwydd. Dylid gwneud unrhyuwchgyfeirio, os oes angen, ar yr un pryd ac ni ddylai oedi'r Gwasanaeth ICTG sy'n cefnogi'r plentyn.

Model darparu craidd Gwasanaeth ICTG

35. Mae model gwasanaeth ICTG, sy'n darparu Cymorth Uniongyrchol ICTG i blant lle nad oes ffigur o gyfrifoldeb rhiant amdanynt yn y DU, a Chymorth

Anuniongyrchol ICTG i blant sydd â ffigur o gyfrifoldeb rhiant amdanynt yn y DU, wedi bod yn gweithredu ers 2017.

36. Mae cymorth uniongyrchol yn cynnwys cyfuniad o gymorth wyneb yn wyneb a chymorth o bell a chaiff ei ddarparu'n hyblyg; anghenion unigol plentyn fydd yn pennu nifer y cyfarfodydd personol y gall gael mynediad iddynt, mewn perthynas â chyfarfodydd a ddarperir o bell (os yw'n ddiogel ac yn ymarferol gwneud hynny). Ceir rhagor o wybodaeth am Gymorth Uniongyrchol yng [Nghymorth Uniongyrchol ICTG](#).
37. Mae Cymorth Anuniongyrchol yn defnyddio dull aml-asiantaethol, lle mae ICTGs yn gweithio gyda gweithwyr proffesiynol perthnasol sydd eisoes yn cefnogi plant sydd wedi'u masnachu. Bydd yr elfen hon o'r gwasanaeth yn cael ei darparu gan ICTGs yn gyfan gwbl o bell oni bai bod angen i ICTG fynychu cyfarfod gyda gweithwyr proffesiynol yn bersonol. Ceir rhagor o wybodaeth am Gymorth Anuniongyrchol yng [Nghymorth Anuniongyrchol ICTG](#).
38. Bydd achos plant a allai fod angen cymorth ychwanegol y tu hwnt i'r cyfnod cyfartalog yn cael ei drafod mewn Panel Adolygu ICTG ac efallai y bydd cyfnod cymorth ychwanegol wedi'i awdurdodi wedyn gan Reolwr ICTG. Cynhelir Paneli Adolygu ICTG yn rheolaidd yn ystod taith cymorth plentyn ac maent yn sicrhau y bydd plentyn yn parhau i gael mynediad at gymorth penodol ar gyfer caethwasiaeth fodern / masnachu mewn pobl, hyd nes y bernir nad yw'n angenrheidiol mwyach yn seiliedig ar asesiad parhaus o'i anghenion, ei fod yn derbyn penderfyniad negyddol RG neu CG, neu hyd nes y bydd y plentyn yn dod yn 18 oed.

Y Tîm Asesu Gwarcheidiaeth

39. Mae'r Tîm Asesu Gwarcheidiaeth (GAT) yn dîm cenedlaethol sy'n derbyn yr holl atgyfeiriadau plant i'r Gwasanaeth ICTG. Maent yn cefnogi pob ymholiad ffôn ac e-bost sy'n gofyn am gyngor ac arweiniad ar adnabod plentyn sydd wedi'i fasnachu neu a allai gael ei fasnachu, ochr yn ochr ag asesu atgyfeiriadau a dderbynir i'r gwasanaeth.
40. Unwaith y bydd atgyfeiriad wedi'i dderbyn, bydd GAT yr ICTG yn brysbennu'r wybodaeth o'r ffurflen atgyfeirio er mwyn deall yn well anghenion diogelu uniongyrchol y plentyn a darparu cyngor diogelu ar unwaith i'r Ymatebwr Cyntaf a/neu weithiwr proffesiynol rheng flaen a atgyfeiriodd y plentyn i'r gwasanaeth ICTG a/neu sy'n ymwneud â'u cymorth.
41. Bydd y GAT yn cynnal ymholiadau archwiliadol a sgysiau gyda'r atgyfeiriwr a gweithwyr proffesiynol eraill sy'n ymwneud â'r plentyn i gasglu gwybodaeth i gynnig cyngor diogelu perthnasol ac asesu anghenion unigol y plentyn. Bydd y GAT yn mynychu cyfarfodydd diogelu brys perthnasol,

yn darparu cyngor ac arweiniad wedi'u teilwra, a, lle bo'n briodol, yn cysylltu â'r plentyn am y tro cyntaf.

42. Unwaith y bydd yr holl wybodaeth am amgylchiadau'r plentyn wedi'i chasglu ac asesiad anghenion wedi'i gwblhau gan y GAT, bydd Panel Dyraniadau yn cytuno ar gynllun cymorth priodol ac yn gweithredu arno yn unol ag anghenion y plentyn ac i ystyried ei hawl i Gymorth Uniongyrchol neu Anuniongyrchol.
43. Bydd y GAT hefyd yn cefnogi plant sydd ar goll yn y tymor hir, lle bydd y GAT yn parhau i roi cyngor ac arweiniad i weithwyr proffesiynol cysylltiedig. Mae'r GAT yn gweithio'n agos gyda'r holl ICTGs a'r ddarpariaeth y tu allan i oriau, gan hwyluso llwybr atgyfeirio cyflym i'r gwasanaeth os deuir o hyd i blentyn.

Cymorth Uniongyrchol ICTG

44. Mae'r adran hon yn darparu manylion am Gymorth Uniongyrchol ICTG.

Trosolwg

45. Darperir Cymorth Uniongyrchol ICTG yn unigol i blant a allai fod wedi cael eu masnachu neu wedi cael eu masnachu, sy'n byw o fewn Awdurdod Lleol lle mae'r gwasanaeth ICTG yn gweithredu ac nad oes ganddynt ffigwr o gyfrifoldeb rhiant yn y DU. Mae hyn yn cynnwys plant sy'n cael eu trosglwyddo drwy'r Cynllun Trosglwyddo Cenedlaethol i dderbyn gofal yn un o'r Safleoedd ICTG. I gael rhagor o wybodaeth am y Cynllun Trosglwyddo Cenedlaethol, cyfeiriwch at y [Protocol Trosglwyddo Cenedlaethol](#).
46. Efallai y bydd amgylchiadau eithriadol sy'n golygu y dylid dyrannu cymorth uniongyrchol i blentyn â ffigwr o gyfrifoldeb rhiant yn y DU yn seiliedig ar eu bregusrwydd a'u ffactorau risg. Mae meini prawf cadarn ar gyfer sefydlu pryd mae'r amgylchiadau eithriadol hyn yn berthnasol wedi'u datblygu i'w defnyddio gan y gwasanaeth ICTG. Ceir rhagor o wybodaeth yn [Atodiad C – Meini prawf gwasanaeth ICTG ar gyfer cymhwysedd cymorth](#).
47. O dan gyfraith teulu yng Nghymru a Lloegr, pwy bynnag sydd â 'chyfrifoldeb rhiant' am y plentyn sydd â'r hawliau, y dyletswyddau, y pwerau, y cyfrifoldebau a'r awdurdod ar gyfer gwneud penderfyniadau pwysig am fagwraeth plentyn, megis ble y dylent fyw a gyda phwy y dylent fyw. Gall personau heblaw rhiant [hefyd] gaffael ac arfer cyfrifoldeb rhiant am blentyn, mae hyn yn amrywio yn ôl amgylchiadau plentyn ond gallai gynnwys rhieni neu warcheidwaid y plentyn, pobl eraill y mae'r plentyn yn byw gyda nhw o dan orchymyn llys a'r awdurdod lleol. Rhoddir y dewisiadau amgen hyn ar

waith drwy wahanol fathau o orchmynion llys, a gall mwy nag un person arfer cyfrifoldeb rhiant ar yr un pryd, yn unol â Deddf Plant 1989. Ni fydd gan ICTG 'gyfrifoldeb rhiant' ac felly ni fydd yn gallu gwneud y penderfyniadau hyn ynglŷn â magwraeth y plentyn.

48. Prif nod a diben Cymorth Uniongyrchol ICTG yw eirioli fel gwarcheidiaeth ar ran y plentyn er mwyn sicrhau bod buddiannau gorau'r plentyn yn cael eu hadlewyrchu yn y prosesau gwneud penderfyniadau a gynhelir gan yr awdurdodau cyhoeddus sy'n ymwneud â gofal a chymorth y plentyn, gan gynnwys wrth gyflwyno barn sy'n wahanol i farn y plentyn neu weithwyr proffesiynol eraill.
49. Os yw'n bosibl a lle bo'n briodol, cyn i'r ICTG gysylltu â'r plentyn, dylai siarad â'r awdurdodau cyhoeddus sy'n ymwneud â gofal a chymorth y plentyn i gyflwyno eu hunain a dechrau datblygu perthynas waith gref â gweithwyr proffesiynol allweddol sy'n ymwneud ag achos unigol y plentyn.
50. Yn ystod yr ymgysylltiad cychwynnol hwn, dylai ICTGs ofyn am a derbyn gwybodaeth bellach sydd gan yr awdurdodau cyhoeddus eisoes am y plentyn (ac os yw hyn yn weddill o waith y GAT). Bydd hyn yn galluogi'r ICTG i baratoi ar gyfer eu cyfarfodydd cychwynnol a dilynol gyda'r plentyn, rheoli unrhyw risgiau cysylltiedig a galluogi'r ICTG sy'n darparu cymorth uniongyrchol i gael gwybod am yr holl wybodaeth sydd eisoes yn bodoli, gan ddileu'r angen i'r plentyn ail-fyw ac ail-ddweud yr hyn y mae wedi'i ddweud yn barod, a allai fod yn brofiad dirdynnol a thrwy hynny drawmatig iddo.
51. Mae datblygu perthynas ymddiriedus gyda phlentyn sy'n cael cymorth uniongyrchol yn hanfodol i rôl yr ICTG. Oni bai y cytunir yn wahanol am resymau sy'n benodol i'r plentyn unigol, bydd pob cyfarfod cychwynnol gyda phlentyn sy'n cael cymorth uniongyrchol yn cael ei gynnal wyneb yn wyneb, gan ystyried yr hyn sydd er lles gorau'r plentyn a'i amgylchiadau ar adeg yr atgyfeiriad.
52. Dylid rhoi manylion cyswllt perthnasol i blant sy'n dod i mewn i'r gwasanaeth ar gyfer gweithwyr proffesiynol a gwasanaethau sy'n eu cefnogi yn ystod y misoedd nesaf. Bydd hyn yn sicrhau y gall y plentyn gael cymorth perthnasol pan fo angen.
53. Yn nodweddiadol, bydd plant sy'n cael Cymorth Uniongyrchol ICTG yn gallu cael mynediad at nifer o gyfarfodydd wyneb yn wyneb cychwynnol, oni bai fod canlyniad asesiadau bregusrwydd parhaus sy'n seiliedig ar anghenion a gynhaliwyd o'r plentyn yn ystyried bod angen darparu cymorth personol ychwanegol, cyn i gyfarfodydd a/neu ymyriadau gael eu darparu o bell. Ceir rhagor o wybodaeth am y ffactorau a ystyriwyd yn ystod asesiad o anghenion yn [Atodiad C – Meini prawf gwasanaeth ICTG ar gyfer cymhwysedd cymorth.](#)

54. Mae nifer y cyfarfodydd wyneb yn wyneb dilynol y gall plentyn gael mynediad iddynt yn dibynnu ar amgylchiadau unigol y plentyn a'i ffactorau risg, fel y nodir gan y Gwasanaeth ICTG drwy asesiadau rheolaidd o anghenion sy'n canolbwyntio ar y plentyn. Nid oes terfyn pendant ar nifer yr ymweliadau wyneb yn wyneb y gall plentyn gael mynediad iddynt. Os penderfynir bod y plentyn yn bodloni'r meini prawf eithriadol sy'n ei wneud yn gymwys i gael cymorth wyneb yn wyneb pellach, bydd yn gallu cael mynediad at y rhain. Mae natur hybrid y model yn caniatáu ar gyfer trosglwyddo i gymorth o bell pan fydd yr ICTG o'r farn ei bod yn ddiogel i gymorth y ICTG gael ei ddarparu o bell.
55. Bydd gan bob plentyn y mae'r ICTG yn gweithio ag ef ei set benodol o anghenion sy'n gysylltiedig â'u masnachu mewn pobl a/neu gaethwasiaeth fodern. Rhaid i ICTGs fod yn ymwybodol o hyn a defnyddio eu gwybodaeth a'u profiad i sicrhau bod y cymorth gorau a mwyaf priodol yn cael ei roi i bob plentyn.
56. Dylai ICTGs sy'n darparu Cymorth Uniongyrchol fod yn annibynnol ar yr awdurdodau hynny sy'n gyfrifol am wneud penderfyniadau am y plentyn. Rhaid i'r awdurdodau cyhoeddus sy'n gwneud penderfyniadau ynghylch y plentyn, neu'n darparu gwasanaethau iddo, gydnabod a rhoi syllw dyledus i'r ICTG a rhannu gwybodaeth (yn amodol ar unrhyw gyfyngiadau ar ddatgelu) gyda'r ICTG i'w helpu i gyflawni'r rôl hon, yn unol ag Adran 48. (6)(e)(i) ac Adran 48(6)(e)(ii) o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015.
57. Ni fydd yr ICTG yn disodli unrhyw ddarpariaethau presennol yn y Safleoedd ICTG ynghylch cefnogi a diogelu plant. Mae ICTGs yn adnodd ychwanegol ac ni ddylent effeithio ar y ddarpariaeth o unrhyw gymorth arall a ddarperir gan awdurdodau cyhoeddus neu sy'n ofynnol gan y plentyn o ganlyniad i'r amrywiol anghenion a allai fod ganddo.
58. Bydd yn ofynnol i ICTGs sy'n darparu Cymorth Uniongyrchol weithio ochr yn ochr â'r ddarpariaeth bresennol ac eirioli er lles gorau r plentyn a, lle bo angen ac yn briodol, darparu her effeithiol i wasanaethau statudol ar y ffordd orau o gefnogi'r plant y maent yn eu cynrychioli yn unol â deddfwriaeth caethwasiaeth fodern.
59. Pe byddai amgylchiadau plentyn yn newid yn ystod cyfnod Cymorth Uniongyrchol ICTG a'i bod yn dod yn amlwg bod rhywun yn y DU â chyfrifoldeb rhiant drosto, bydd y plentyn yn trosglwyddo i Gymorth Anuniongyrchol, yn amodol ar gynnal asesiad o anghenion sy'n canolbwyntio ar y plentyn i sicrhau bod hyn yn briodol. Am newidiadau eraill yn amgylchiadau'r plentyn, gweler [Gadael/pontio o'r Gwasanaeth ICTG](#), [Gadael/pontio o'r Gwasanaeth ICTG: Y System Cyfiawnder Troseddol](#) a [Gadael/pontio o'r Gwasanaeth ICTG: Newid mewn amgylchiadau](#). Pe byddai'r lleoliad teuluol yn methu ac nad oes gan y plentyn eto unrhyw un â chyfrifoldeb rhiant yn y DU, dylai awdurdodau cyhoeddus hysbysu'r Gwasanaeth ICTG y dylai'r plentyn gael cymorth uniongyrchol ICTG cyn gynted â phosibl.
60. Dylid adolygu'r angen am gymorth ychwanegol ym mhob adolygiad asesiad o anghenion neu ar ôl cyfarfod aml-asiantaethol lle mae'n bosibl bod gwybodaeth newydd wedi'i datgelu. Bydd pob gweithiwr proffesiynol, gan

gynnwys y Gwasanaeth ICTG, yn gweithio fel rhan o ddull aml-asiantaethol i gynyddu gwybodaeth, hyder a gwydnwch y plentyn fel bod ganddo'r set sgiliau perthnasol i ymgysylltu ag ystod o wasanaethau cymorth a fydd yn diwallu eu hanghenion ac yn hyrwyddo annibyniaeth.

Cwmpas Cymorth Uniongyrchol

61. Mae gan ICTG sy'n darparu cymorth uniongyrchol rôl amrywiol. Dylent ddarparu cyngor ac arweiniad annibynnol a chytbwys trwy gydol y prosesau gwneud penderfyniadau sy'n effeithio ar y plentyn a bod yn bwynt cyswllt cyson y gellir ymddiried ynddo ar gyfer y plentyn. Mae'r rhestr ganlynol yn rhoi crynodeb o gwmpas Cymorth Uniongyrchol. Nid yw'r rhestr yn hollgynhwysfawr. Rhaid i ICTG (a'r Gwasanaeth ICTG) sy'n darparu Cymorth Uniongyrchol:

- Eirioli fel bod y plentyn yn cael ei amddiffyn rhag niwed pellach, atal erledigaeth ailadroddus bosibl, ailfasnachu neu fynd ar goll a hybu adferiad y plentyn.
- Cefnogi'r awdurdod lleol a/neu awdurdodau cyhoeddus eraill i asesu anghenion penodol a hyrwyddo diogelwch a lles y plentyn sydd wedi'i fasnachu.
- Helpu plentyn i lywio, fel y bo'n briodol, gwasanaethau plant yr awdurdod lleol priodol a darparu cymorth sy'n ymwneud â'r system ofal, yn arbennig cynllunio diogelwch, asesiadau oedran a chynorthwyo i nodi a chynllunio llwybrau diffiniedig ar gyfer dyfodol y plentyn.
- Eirioli bod anghenion addysgol ac iechyd plentyn yn cael eu diwallu trwy gysylltu â'r asiantaethau statudol priodol ac awdurdodau cyhoeddus. Darparu cymorth yn y system fewnfudo, lle bo hynny'n briodol ac er budd pennaf y plentyn.
- Lle bo angen ac yn briodol, cynorthwyo'r plentyn i gael cyngor cyfreithiol neu arall, cymorth a chynrychiolaeth neu gyfarwyddo cynrychiolydd cyfreithiol i weithredu ar ran y plentyn.
  - Os oes angen cymorth ar blentyn ar faterion mewnfudo, rhaid i'r cyngor gael ei roi gan gynrychiolwyr cyfreithiol annibynnol sy'n gweithredu ar ran y plentyn.
  - Mae'r Gwasanaeth ICTG yn cyfarwyddo'r cynrychiolwyr cyfreithiol mwyaf priodol, gan helpu'r plentyn i ddeall y cyngor cyfreithiol a roddir iddo a sicrhau bod buddiannau gorau'r plentyn yn cael eu cynnal.

62. Lle bo'n briodol, ac er lles gorau'r plentyn, darparu cymorth i lywio o amgylch y system cyfiawnder troseddol lle maent yn dyst neu'n ddiffynnydd mewn treial troseddol neu system cyfiawnder sifil, sy'n gysylltiedig â phrofiad masnachu/camfanteisio ar y plentyn, hyd nes y bydd rhan y plentyn yn y prosesau wedi dod i ben neu hyd nes y bydd y plentyn yn cyrraedd 18 oed.

63. Lle bo'n briodol ac yn unol â chanllawiau Gwasanaeth ICTG ynghylch asesiadau o anghenion, mynd gyda'r plentyn i gyfarfodydd gyda gweithwyr proffesiynol eraill sy'n ymwneud â'i gymorth a'i ofal, gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i:

Cyfweliadau lloches

- Cyfarfodydd awdurdod lleol
- Cyfarfodydd cynrychiolwyr cyfreithiol
- Sicrhau bod y plentyn yn gallu cymryd rhan mewn penderfyniadau sy'n effeithio arno. Os nad yw hyn yn bosibl, a bod penderfyniad yn cael ei wneud er ei les pennaf ac yn groes i farn y plentyn, dylai ICTG sicrhau bod hyn yn cael ei esbonio i'r plentyn.
- Nodi iawndal y gall y plentyn fod â hawl iddo.
- Sicrhau bod holl anghenion eraill y plentyn e.e., oherwydd anabledd neu gyflwr iechyd, yn cael eu cydnabod a'u cefnogi'n briodol, a bod y plentyn yn gallu cymryd rhan mor llawn â phosibl yn y prosesau a'r penderfyniadau sy'n effeithio arnynt.
- Lle bo'n briodol, cynghori'r plentyn ar faterion lles, gan gynnwys mynediad i addysg a gofal iechyd y mae gan y plentyn hawl iddynt, gan gynnwys cefnogi mynediad at Feddyg Teulu neu wasanaethau gofal eilaidd, gan gynnwys gwasanaethau iechyd meddwl.
- Eirioli bod gan y plentyn fynediad i addysg briodol yn unol â'i hawliau yn y DU.

64. Bydd yr holl Gymorth Uniongyrchol yn cael ei ategu gan ffocws ar gymorth sy'n ymwneud â masnachu mewn pobl a chamfanteisio ochr yn ochr â gweithio ar y cyd ag asiantaethau i sicrhau bod anghenion y plentyn yn cael eu diwallu gan y gweithiwr proffesiynol mwyaf priodol sy'n ymwneud â'i ofal ac yn unol â'i hawliau a'i hawliadau i gael cymorth.

65. Rhaid i ICTGs gydymffurfio â'r holl rwymedigaethau cyfreithiol perthnasol eraill gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, Ddeddfau Plant [1989](#) a [2004](#), [Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant \(Cymru\) 2014](#), [Deddf Hawliau Dynol 1998](#) a [Deddf Cydraddoldeb 2010](#) a chyfraith achosion yn berthnasol.

Cymorth Anuniongyrchol ICTG

66. Mae'r adran hon yn rhoi manylion am Gymorth Anuniongyrchol.

Trosolwg

67. Nod Cymorth Anuniongyrchol yw i ICTG weithio gyda gweithwyr proffesiynol sydd eisoes yn cefnogi plant sydd wedi'u masnachu. Bydd Cymorth Anuniongyrchol ar gael i blant sydd â ffigwr o gyfrifoldeb rhiant yn y DU.

68. Mae amgylchiadau eithriadol a fyddai'n golygu y dylid dyrannu cymorth uniongyrchol i blentyn sy'n gymwys i gael Cymorth Anuniongyrchol oherwydd bod ganddo ffigur o gyfrifoldeb rhiant yn y DU ar sail ei ffactorau bregusrwydd a risg. Mae meini prawf cadarn ar gyfer sefydlu pryd mae'r amgylchiadau eithriadol hyn yn berthnasol wedi'u datblygu i'w defnyddio gan y gwasanaeth ICTG. Ceir rhagor o wybodaeth yn [Atodiad C – Meini prawf gwasanaeth ICTG ar gyfer cymhwysedd cymorth](#).
69. Ar gyfer plant sy'n cael Cymorth Anuniongyrchol mae'n debygol y bydd amrywiaeth o awdurdodau cyhoeddus yn ymwneud â'u gofal. Mae rôl yr ICTG felly yn parhau i fod yn un o gefnogi awdurdodau cyhoeddus, asiantaethau nad ydynt yn gyhoeddus a lle bo angen ac yn briodol, rhieni, trwy gyngor ac ymgynghoriad i sicrhau bod buddiannau gorau'r plentyn yn cael eu nodi a'u cydnabod.
70. Dylai ICTGs sy'n darparu Cymorth Anuniongyrchol, cyn belled ag y bo'n ymarferol, fod yn annibynnol ar yr awdurdodau hynny sy'n gyfrifol am wneud penderfyniadau am y plentyn.
71. Dylai'r Gwasanaeth ICTG feddu ar wybodaeth fanwl a pherthnasol am ddarpariaethau yn y rhanbarth y mae'r plentyn yn byw ynddo a gallu cynnig cyngor masnachu mewn pobl i'r gweithwyr proffesiynol sy'n gweithio'n uniongyrchol gyda phlant, ar y ffordd orau o ddiogelu a chefnogi'r plant hynny yn eu gofal. Dylai'r wybodaeth hon ymgorffori gwahaniaethau rhanbarthol, o ran natur masnachu mewn pobl mewn ardaloedd lleol yn ogystal â ddarpariaethau a gwasanaethau presennol.
72. Gan ddefnyddio dull diogelu cyd-destunol, gall ICTGs sy'n darparu Cymorth Anuniongyrchol alluogi gweithwyr proffesiynol a phlant fel ei gilydd i nodi rhwystrau, problemau a heriau i'r cymorth i blentyn sydd wedi'i fasnachu neu a allai gael ei fasnachu gan gynnig atebion arloesol i helpu i oresgyn rhwystrau. Mae'r rôl yn anelu at gynyddu gwybodaeth a dealltwriaeth gweithwyr proffesiynol o'r profiadau y gall plant fod wedi'u hwynebu, gan nodi rhwystrau a allai godi o ganlyniad i hynny yn y dyfodol a bydd yn hyrwyddo newid systematig trwy gefnogi gweithwyr proffesiynol i weithio'n wahanol.
73. Er mwyn cynyddu cydymffurfiaeth â rhwymedigaethau cyfreithiol, gall ICTGs (a'r Gwasanaeth ICTG) sy'n darparu Cymorth Anuniongyrchol gymryd rôl ymgynghorol, gan rannu'r hyn a ddysgwyd yn genedlaethol ar arfer gorau sy'n addysgu gweithwyr proffesiynol ynghylch y Diwygiadau NRM a datblygu pecynnau cymorth ynghylch Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015 y gellir ei diweddarau'n barhaus a'i pharu â pholisi ac arfer cenedlaethol a rhanbarthol penodol.
74. Rhaid i'r Gwasanaeth ICTG agor ffeil achos i gofnodi'r holl gyngor a ddarperir ar blant unigol gan ICTG sy'n darparu Cymorth Anuniongyrchol. Pan fydd ICTG yn rhoi arweiniad i weithwyr proffesiynol sy'n gweithio gyda

phlentyn, cyfrifoldeb yr atgyfeiriwr neu weithiwr proffesiynol arweiniol yw hysbysu'r plentyn a, lle bo'n berthnasol, ei deulu bod cyngor yn cael ei geisio gan y Gwasanaeth ICTG, bod ffeiliau achos yn cael eu cadw ac os yw'r plentyn yn ei ddymuno, sut i gael gafael ar y wybodaeth ofynnol.

Cwmpas Cymorth Anuniongyrchol

75. Mae gan ICTGs sy'n darparu Cymorth Anuniongyrchol rôl amrywiol. Dylent ddarparu cyngor ac arweiniad annibynnol a chytbwys i'r gweithwyr proffesiynol, a lle bo'n briodol, rhieni, gan gefnogi'r plentyn i sicrhau bod buddiannau gorau'r plentyn yn cael eu bodloni. Mae'r rhestr ganlynol yn rhoi crynodeb o gwmpas Cymorth Anuniongyrchol. Nid yw'r rhestr isod yn hollgynhwysfawr. Dylai ICTGs (a'r Gwasanaeth ICTG) sy'n darparu Cymorth Anuniongyrchol:

- Hyrwyddo'r defnydd o gyfarfodydd strategaeth / cyfarfodydd aml-asiantaethol i sicrhau bod masnachu mewn pobl yn cael ei ystyried, ei drafod a'i ddefnyddio wrth gynllunio diogelu cyddestunol o amgylch y plentyn. Lle mae'n ddiogel gwneud hynny, dylent gynnwys mewnbwn rhieni,
- Cynnig cyngor ac arweiniad perthnasol i sicrhau bod gweithwyr proffesiynol yn asesu'n barhaus y risg y mae masnachu mewn pobl, ailfasnachu, camfanteisio pellach a symud yn ei achosi.
- Pan fo angen, herio arferion yn briodol. Bydd Rheolwyr a Goruchwylywyr Gwasanaeth ICTG yn uwchgyfeirio pryderon lle bo'n briodol.
- Annog ymagwedd gydweithredol rhwng asiantaethau sy'n cefnogi plant sydd wedi'u masnachu.
- Hyrwyddo arfer gorau gan ddarparu arweiniad a chyfeirio at wasanaethau perthnasol.
- Sicrhau bod lleisiau plant sydd wedi cael profiad o fasnachu mewn pobl yn cael eu cynrychioli yn y penderfyniadau a wneir am eu gofal a'u cymorth.
- Darparu cyfraniadau a darparu hyfforddiant / datblygiad i weithwyr proffesiynol a rhanddeiliaid aml-asiantaeth:
  - codi ymwybyddiaeth o ddangosyddion masnachu mewn pobl a chaethwasiaeth fodern.
  - galluogi gweithwyr proffesiynol i nodi dioddefwyr posibl caethwasiaeth fodern a galluogi gweithwyr proffesiynol i nodi dangosyddion masnachu mewn pobl a mathau eraill o gamfanteisio/arferion yn gadarn.
  - cefnogi gweithwyr proffesiynol i ddatblygu eu sgiliau wrth lunio a chyflwyno atgyfeiriadau NRM.
  - sicrhau bod gweithwyr proffesiynol yn deall y broses NRM a'u bod yn gallu atgyfeirio plant sydd wedi'u masnachu.
- Rhoi persbectif ar sut mae plant yn cael eu symud, eu gorfodi a/neu eu twyllo i'w hecsbloetio.

- Darparu cyngor ac arweiniad ar gymhwysu deddfwriaeth masnachu mewn pobl i nodi, amharu ar a diogelu plant.
- Rhoi gwybodaeth i weithwyr proffesiynol am ddarpariaethau a llwybrau presennol, mynd ati i chwilio am wasanaethau newydd ac amlygu bylchau mewn gwasanaethau lle mae angen eu datblygu ymhellach i sicrhau bod plant yn cael eu diogelu a'u cefnogi'n briodol.
- Codi ymwybyddiaeth am yr egwyddor peidio â chosbi ac amddiffyniad adran 45 o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015 ar gyfer plant sy'n cael eu hecsbloetio i gyflawni troseddauwrth iddynt, neu o ganlyniad i, gael eu masnachu. Gallai hyn fod trwy sesiynau codi ymwybyddiaeth neu sesiynau briffio i staff ar eu Safle ICTG yn ogystal â thrafodaethau a chyflwyniadau mewn cyfarfodydd strategol a gweithredol.

76. Rhaid i ICTGs gydymffurfio â'r holl rwymedigaethau cyfreithiol perthnasol eraill gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, Ddeddfau Plant [1989](#) a [2004](#), [Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant \(Cymru\) 2014](#), [Deddf Hawliau Dynol 1998](#) a [Deddf Cydraddoldeb 2010](#) a chyfraith achosion berthnasol.

Rhagdybiaeth o oedran / sefydlu oedran

77. Mae adran 51 o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015 yn gosod y rhagdybiaeth, lle mae sail resymol i gredu bod person yn ddiodefwr caethwasiaeth fodern ac, er gwaethaf ansicrwydd, bod sail resymol dros gredu y gallai'r person fod o dan 18, yna maent i'w trin fel pe baent o dan 18 oed at ddibenion cymorth a chefnogaeth o dan Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015 hyd nes y cynhelir asesiad oedran cyfreithlon gan awdurdod lleol neu hyd nes y penderfynir fel arall ar oedran y person. Mae canllawiau ynghylch asesiadau oedran ar gael [yma](#).

78. Os oes angen asesiad oedran, dylai'r Gwasanaeth ICTG gynorthwyo drwy sicrhau bod unrhyw wybodaeth berthnasol y maent yn ymwybodol ohoni ar gael i'r awdurdod cyhoeddus sy'n cynnal yr asesiad. Gall hyn gynnwys gwybodaeth sydd ganddynt yn ogystal â gwybodaeth a gedwir gan yr awdurdodau cyhoeddus sy'n ymwneud â chefnogi a gofalu am y plentyn. At y dibenion hyn, mae asesiadau oedran a gynhelir yn unol ag [egwyddorion Merton](#) sy'n cydymffurfio â chyfraith achosion i'w hystyried yn effeithiol.

79. Pan fo asesiad oedran yn cael ei gynnal, oni bai bod yr oedran eisoes wedi'i bennu'n wahanol a'i fod yn cael ei ystyried yn oedolyn gan y Swyddfa Gartref (er enghraifft, mae dau aelod o staff y Swyddfa Gartref wedi asesu bod golwg ac ymarweddiad corfforol y person yn awgrymu'n gryf eu bod gryn dipyn dros 18 oed), bydd y plentyn sydd wedi'i fasnachu yn parhau i fod â hawl i'r Gwasanaeth ICTG o dan Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015 gan y rhagdybir ei fod yn blentyn hyd nes y ceir yr asesiad diffiniol.
80. Pe bai'r penderfyniad asesu oedran yn cael ei herio, megis drwy Adolygiad Barnwrol, byddai'r plentyn yn parhau i gael cymorth Gwasanaeth ICTG nes bod penderfyniad terfynol wedi'i wneud.
81. Os yw'r asesiad oedran yn datgan bod yr unigolyn dros 18 oed, yna bydd yr unigolyn yn peidio â bod â hawl i'r Gwasanaeth ICTG a dylai'r Gwasanaeth ICTG atgyfeirio'r unigolyn i ddarpariaeth oedolion prif ffrwd bresennol cyn gynted â phosibl o ddyddiad y penderfyniad terfynol.
82. Os bydd y plentyn yn mynd ar goll cyn i'r asesiad oedran gael ei gwblhau, yna rhaid iddo gael ei drin fel plentyn coll gan bob awdurdod cyhoeddus sy'n ymwneud â'i gymorth a'i ofal.

Defnydd o'r gwasanaeth cyfieithu ar y pryd/cyfieithu

83. Os oes angen defnyddio cyfieithydd ar y pryd ar gyfer cyfarfodydd un-wrth-un gyda'r plentyn ar ICTG sy'n darparu Cymorth Uniongyrchol, dylid ceisio'r gwasanaeth cyfieithu ar y pryd gan sefydliad sefydledig ac ag enw da neu sefydliad cyfieithydd ar y pryd annibynnol.
84. Dylai'r Gwasanaeth ICTG sicrhau cyn belled ag y bo modd, bod gwiriadau cyn cyfarfod yn cael eu cynnal sy'n cynnwys gwirio bod y cyfieithydd ar y pryd yn siarad yr un iaith, gan gynnwys tafodiaith, â'r plentyn. Yn y cyfarfod, gwneir cyflwyniadau, a gosodir rheolau sylfaenol priodol a bod pob parti, gan gynnwys y plentyn yn deall y bydd materion a drafodir ym mhresenoldeb cyfieithydd ar y pryd yn cael eu cadw'n gyfrinachol gan y cyfieithydd ar y pryd. Rhaid i'r ICTG sy'n darparu Cymorth Uniongyrchol sicrhau nad yw'r cyfieithydd ar y pryd yn dod i gysylltiad â'r plentyn heb oruchwyliaeth, yn bersonol neu fel arall. Dylai'r ICTG fod yn wyliadwrus o unrhyw weithgaredd dehongli nad yw'n arferol neu nad yw'n cyd-fynd â'r hyn y gofynnir iddo gael ei ddehongli. Os yw plentyn yn ymddangos yn

ofidus ym mhresenoldeb cyfieithydd ar y pryd, dylai'r sesiwn ddod i ben ar unwaith.

85. Yn ogystal, os oes angen cyfieithydd ar y pryd, dylid rhoi cyfle i'r plentyn, lle bo modd, ofyn am ryw'r cyfieithydd ar y pryd. Lle bo'n bosibl ac yn briodol, dylid defnyddio'r un cyfieithydd ar y pryd gyda phlentyn unigol i hybu eu hymdeimlad o ddiogelwch.
86. Dylai'r Gwasanaeth ICTG sicrhau, cyn belled ag y bo'n briodol, bod y cyfieithydd ar y pryd yn cyfarfod â'r plentyn ac yn cyfieithu wyneb yn wyneb mewn cyfarfodydd cychwynnol, yn hytrach nag o bell. Dylai'r Gwasanaeth ICTG sicrhau bod pob rhyngweithiad rhwng plentyn a chyfieithydd ar y pryd yn cael ei gofnodi yn ei ffeil achos, gan gynnwys amser y sesiwn/alwad ac enw a manylion cyswllt y cyfieithydd ar y pryd a/neu'r gwasanaeth cyfieithu.
87. Os oes angen i'r plentyn gael gwybodaeth sy'n ymwneud â'r NRM neu agweddau eraill ar fasnachu mewn pobl a/neu gaethwasiaeth fodern, dylai'r Gwasanaeth ICTG geisio gwasanaethau cyfieithu gan sefydliad sefydledig ag enw da.
88. Bydd angen i weithwyr proffesiynol sy'n gweithio gyda'r plentyn sicrhau bod eu prosesau cyfieithu ar y pryd a chyfieithu eu hunain yn cael eu dilyn ar gyfer pob cyfarfod arall.

Awdurdodau cyhoeddus yn ymgysylltu â'r gwasanaeth ICTG ac yn rhoi 'syllw dyledus' iddo.

89. O dan Adran 48(6)(e)(i) ac Adran 48(6)(e)(ii) (heb ei gychwyn) o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015, **rhaidd** i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliadau ynghylch eiriolwyr annibynnol ar gyfer masnachu plant, a **rhaidd** i reoliadau yn benodol wneud darpariaeth i awdurdodau cyhoeddus sy'n darparu gwasanaethau neu'n gwneud penderfyniadau mewn perthynas â phlentyn y mae eiriolwr annibynnol masnachu plant wedi'i benodi iddo i:

- (i) cydnabod swyddogaethau'r eiriolwr a **rhoi sylw dyledus** iddynt, a;
- (ii) darparu mynediad i'r eiriolwr at unrhyw wybodaeth sy'n ymwneud â'r plentyn a fydd yn galluogi'r eiriolwr i gyflawni'r swyddogaethau hynny'n effeithiol (i'r graddau y caiff yr awdurdod wneud hynny heb dorri cyfyngiad ar ddatgelu'r wybodaeth).

90. Ar adeg cyhoeddi'r canllawiau hyn, nid yw Adran 48 o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015 wedi'i chychwyn. Fodd bynnag, mae ICTGs yn rhan bwysig o'r cymorth y mae'r DU yn ei gynnig i ddiodefwyr posibl a chadarnhaol o gaethwasiaeth fodern a masnachu mewn pobl sy'n blant, ac felly maent yn disgwyl i awdurdodau cyhoeddus roi sylw dyledus iddynt.

91. Wrth roi sylw dyledus i'r gwasanaeth ICTG, **dylai** awdurdodau cyhoeddus:

- Gwahodd / rhoi'r cyfle i'r gwasanaeth ICTG gymryd rhan ym mhob cyfarfod a thrafodaeth sy'n ymwneud â'r plentyn sy'n cael ei atgyfeirio i'r Gwasanaeth ICTG ac sy'n effeithio arno. Gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, gyfarfodydd asiantaethau unigol megis y rhai gyda'r awdurdod lleol, yr heddlu, awdurdodau mewnfudo a'r rhai a all ddigwydd o fewn y system cyfiawnder troseddol yn ogystal â chyfarfodydd aml-asiantaethol a thrafodaethau strategaeth.
- Hysbysu'r gwasanaeth ICTG o bob penderfyniad sy'n ymwneud â'r plentyn.
- Rhoi mynediad i'r Gwasanaeth ICTG i'r holl wybodaeth berthnasol, yn amodol ar unrhyw gyfyngiadau ar ddatgelu'r wybodaeth sy'n ymwneud â'r plentyn (e.e., am resymau cyfreithiol ac nid oherwydd nad yw awdurdod lleol eisiau rhoi gwybodaeth). Bydd hyn yn galluogi'r Gwasanaeth ICTG i gyflawni ei rôl yn effeithiol yn unol â chyfrifoldebau diogelu.
- Cydnabod y persbectif cyfannol y mae'r ICTG yn ei gyflwyno i drafodaethau ynghylch y plentyn, a gweithio ar y cyd â'r ICTG i nodi a chyflawni'r canlyniad gorau posibl i'r plentyn o fewn trefniadau diogelu presennol yr awdurdod cyhoeddus.
  - Os yw penderfyniad NRM plentyn yn cael ei ystyried gan y Peilot Datganoli Gwneud Penderfyniadau ynghylch Plant, ceisio barn y Gwasanaeth ICTG neu Gwarcheidwad Masnachu Plant Annibynnol yn yr Alban cyn gwneud penderfyniad Seiliau Rhesymol a/neu benderfyniad Seiliau Terfynol. Dylid gwahodd y Gwasanaeth ICTG hefyd i rannu gwybodaeth a mynychu unrhyw gyfarfod perthnasol fel aelod di-bleidlais panel. Gallant gynnig arbenigedd ychwanegol, darparu gwybodaeth ategol, rhoi safbwynt gwahanol i'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau ei ystyried, ac eirioli ar ran y plentyn wrth drafod pob achos. Gan eu bod yn annibynnol, ni ddylai'r Gwasanaeth ICTG na'r Gwarcheidwad Masnachu Plant Annibynnol yn yr Alban gymryd rhan yn y broses o wneud penderfyniadau.

92. **Dylai** Awdurdodau Cyhoeddus ddarparu mynediad at unrhyw wybodaeth berthnasol a fydd yn galluogi'r gwasanaeth ICTG i gyflawni ei swyddogaethau'n effeithiol. Bydd y wybodaeth hon yn cynorthwyo'r

gwasanaeth ICTG i deilwra cymorth yn effeithiol, asesu risg a chwblhau asesiadau anghenion cywir. Bydd y wybodaeth a rennir yn cael ei rheoli yn unol â rhwymedigaethau cyfreithiol fel y nodir yn [Neddf Diogelu Data 2018](#) a [Chanllawiau ar y Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol \(GDPR\)](#). Mae gwybodaeth y dylid ei rhannu yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i:

- Gwybodaeth yn ymwneud ag amgylchiadau unigol y plentyn, megis:
  - Ystyrir bod ffigur cyfrifoldeb rhiant y plentyn, a / neu rwydwaith personol, yn rhwystr i'w adferiad o gaethwasiaeth fodern. Mae hyn yn cynnwys achosion lle mae amheuaeth y gallai'r ffigur cyfrifoldeb rhiant fod yn gysylltiedig â chamfanteisio ar y plentyn.
  - Mae gan y plentyn anghenion penodol sy'n deillio o'u profiad o gaethwasiaeth fodern, y mae'r ICTG yn y sefyllfa orau i'w diwallu dros wasanaethau statudol eraill sy'n bodoli eisoes, oherwydd y cymorth arbenigol penodol i gaethwasiaeth fodern y mae'n ei ddarparu.
  - Mae gan y plentyn arwyddion ei fod wedi profi caethwasiaeth fodern / masnachu mewn pobl, ond nid yw NRM wedi'i gyflwyno a gall yr ICTG gefnogi'r cyflwyniad.
  - Mae gan y plentyn anabledau corfforol neu ddysgu sy'n arbennig o berthnasol i adferiad y plentyn o'i brofiad o gaethwasiaeth fodern.
  - Mae'r plentyn wedi mynd ar goll o'r blaen, ac o ganlyniad mae angen cynllunio diogelwch ychwanegol gan yr ICTG.
  - Mae lle i gredu bod y plentyn ar fin gwneud neu wedi gwneud datgeliad newydd yn ymwneud â chamfanteisio neu fasnachu mewn pobl yn ddiweddar.
  - Mae'r plentyn wedi cael anaf difrifol yn ddiweddar ac mae angen cymorth perthnasol arno yn ymwneud â'i brofiad o fasnachu mewn pobl.
  - Mae gan yr ICTG bryderon y gallai'r plentyn fod mewn perygl mawr o gael ei ailfanteisio arno neu ei ailfasnachu.
  - Mae gan yr ICTG bryderon y bydd masnachwr yn mynd â'r plentyn allan o'r DU yn fuan.
- Unrhyw brosesau mewnfudo parhaus:
  - Mae'r plentyn yn cael asesiad oedran fel rhan o broses fewnfudo ac mae angen cymorth o safbwynt sicrhau bod y plentyn a'r gweithwyr proffesiynol sy'n ymwneud â'r broses honno yn deall profiad caethwasiaeth fodern y plentyn.
  - Nid oes gan y plentyn / aelodau o'r teulu unrhyw statws mewnfudo, neu mae statws mewnfudo yn cael ei herio.
  - Mae'r plentyn ar fin cael ei symud.
  - Manylion cais parhaus plentyn am loches / ceisiadau mewnfudo eraill.

- Copïau o gyfweiliad sgrinio/lles (neu ddogfennau eraill megis cyfweiliadau lloches).
  - Manylion oedolion â chysylltiad agos /cysylltiedig, yn arbennig os oes pryderon ynghylch natur eu perthynas â'r plentyn.
  - Unrhyw gysylltiad cynharach /blaenorol â cheisiadau mewnfudo'r Swyddfa Gartref.
- Unrhyw brosesau cyfiawnder troseddol sy'n parhau:
    - Mae'r plentyn yn y ddalfa am reswm sy'n gysylltiedig â'i brofiad o gaethwasiaeth fodern / camfanteisio.
    - Mae gan y plentyn achos llys yn yr arfaeth, sy'n gysylltiedig â'i brofiad o gaethwasiaeth fodern / camfanteisio.
    - Mae'r plentyn yn gysylltiedig ag ymgyrch yr heddlu, sy'n gysylltiedig â'u profiad o gaethwasiaeth fodern / camfanteisio.
    - Mae'r plentyn yn dyst mewn achos llys, sy'n gysylltiedig â'u profiad o gaethwasiaeth fodern / camfanteisio.
  - Unrhyw brosesau Awdurdod Lleol sy'n parhau:
    - Problemau gyda llety. E.e., mae'r plentyn yn byw mewn llety sy'n amhriodol i rywun sydd wedi profi caethwasiaeth fodern a/neu fasnachu mewn pobl.
    - Nid yw'r gwasanaethau sydd ar gael i'r plentyn ar hyn o bryd wedi'u harfogi i ymdrin â phrofiad caethwasiaeth fodern / camfanteisio ac mae angen cymorth ar weithwyr proffesiynol i ddeall sefyllfa'r plentyn.

93. Yn yr un modd, dylai'r gwasanaeth ICTG:

- Rhannu gwybodaeth berthnasol, os yw er lles gorau'r plentyn, y maent wedi'i chael o'u cyfarfodydd gyda'r plentyn ag awdurdodau cyhoeddus i'w galluogi i barhau i gyflawni eu rôl yn effeithiol o ran cymorth a gofal y plentyn.
- Lle bo'n briodol, mynd i'r afael â phryderon a godwyd gan yr awdurdodau cyhoeddus ynghylch yr argymhellion y maent wedi'u gwneud ar ran y plentyn, mewn ffordd effeithiol a chynhyrchiol.
- Argymhell atgyfeiriadau at wasanaethau eraill, lle bo'n briodol, yn y Safleoedd ICTG (fel gwasanaethau iechyd meddwl a chyrrff anllywodraethol arbenigol) ac amlygu anghenion penodol a gwahaniaethau mewn gofynion gofal i'r plentyn.
- Cynrychioli barn y plentyn yn y cyfarfodydd hyn, ond hefyd lle bo'n briodol, awgrymu dulliau nad ydynt efallai'n adlewyrchu barn y plentyn ond yn cynrychioli buddiannau gorau'r plentyn, gan ddefnyddio eu harbenigedd ac arbenigedd y gweithwyr proffesiynol sy'n ymwneud â gofal a chymorth y plentyn.

- Cadw at eu rhwymedigaethau cyfreithiol fel y nodir yn [Neddf Diogelu Data 2018](#) a Chanllawiau ar y Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol (GDPR).

94. Wrth ystyried perthnasedd y wybodaeth sy'n cael ei rhannu, mae'n rhaid i'r Gwasanaeth ICTG hefyd ystyried a yw rhannu gwybodaeth er budd pennaf y plentyn ac a yw o reidrwydd yn deillio o bryder diogelu, fel y nodir yn y [Canllawiau Gweithio Gyda'n Gilydd](#) yn Lloegr ac yng Nghymru, canllawiau statudol Gweithio Gyda'n Gilydd i Ddiogelu Pobl a gyhoeddwyd o dan Ran 7 o [Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant \(Cymru\) 2014](#).

95. Rhaid i'r Gwasanaeth ICTG ystyried pa wybodaeth y dylid ei rhannu ag awdurdodau cyhoeddus ac a yw rhannu'r wybodaeth hon yn berthnasol ac yn gymesur â'r mater sy'n peri pryder. Mae'n rhaid i'r Gwasanaeth ICTG ddilyn gweithdrefnau diogelu sy'n cynnwys sut y bydd gwybodaeth yn cael ei rhannu o fewn ei sefydliad/asiantaeth ei hun a chydag eraill a all fod yn gysylltiedig â bywyd plentyn. Dylai'r Gwasanaeth ICTG gofnodi pwy sydd wedi cael y wybodaeth ac i ba ddiben. Gallai'r wybodaeth hon ymwneud â, neu gefnogi, ymchwiliadau'r heddlu a throreddol, mewnfudo'r plentyn neu gais am loches, neu eu hanghenion meddygol. Byddai hyn yn cefnogi ymhellach rôl y Gwasanaeth ICTG o weithredu er budd pennaf y plentyn.

96. I gael rhagor o wybodaeth am drin a rhannu gwybodaeth sensitif, dylai ICTGs a gweithwyr proffesiynol eraill sy'n ymwneud â gofal a chymorth i blant gyfeirio at [Rhannu gwybodaeth: cyngor i ymarferwyr sy'n darparu gwasanaethau diogelu](#).

97. Bydd y dull hwn yn galluogi creu un pwynt gwybodaeth am y plentyn, ac yn ehangach, fel arbenigwr gwybodaeth mewn perthynas â deddfau, polisïau, arferion ac adnoddau masnachu mewn plant, wedi'i gefnogi gan wybodaeth gyfredol sy'n seiliedig ar ymchwil am fasnachu mewn plant.

98. Dylai'r Gwasanaeth ICTG dderbyn gwybodaeth gan awdurdodau cyhoeddus yn amserol **o leiaf 2 ddiwrnod gwaith** cyn cyfarfod lle bo hynny'n ymarferol. Gallai'r gwaith papur hwn gynnwys agenda yn ogystal ag unrhyw bapurau cefndir neu fwy diweddar ar y plentyn a fydd yn llywio neu'n cael eu trafod yn y cyfarfod. Bydd hyn yn galluogi'r ICTG i fod yn gwbl barod wrth fynychu cyfarfodydd gyda gweithwyr proffesiynol ac wedyn gyda'r plentyn. Bydd hyn hefyd yn galluogi'r ICTG i gyflawni ei rôl a'i ddyletswyddau i'r plentyn mewn modd effeithiol a chynhyrchiol, gan ganiatáu iddo gynyddu ei wybodaeth a'i ddealltwriaeth o'r plentyn er mwyn datblygu strategaethau neu opsiynau priodol i barhau i'w gefnogi.

99. Bydd adegau pan na fydd ICTG y plentyn ar gael i fynychu cyfarfodydd amlasiantaethol penodol rhwng awdurdodau cyhoeddus neu'r rhai sy'n ymwneud ag asiantaethau unigol sy'n ymwneud â'r plentyn ac sy'n effeithio arno. Gan mai diogelwch y plentyn yw'r brif flaenoriaeth, mewn rhai amgylchiadau ni fyddai'n briodol oedi neu ohirio cyfarfodydd lle na all yr ICTG fod yn bresennol, yn arbennig lle mae angen cymryd camau diogelu ar unwaith.

100. Mewn sefyllfaoedd o'r fath, dylai'r ICTG, lle bo modd, drefnu a briffio ICTG amgen i'w gynrychioli yn y cyfarfod neu roi syniadau a barn allweddol i gadeirydd y cyfarfod neu i weithwyr proffesiynol allweddol a fydd yn bresennol er mwyn sicrhau bod eu barn yn cael ei hadlewyrchu. Mae staff Tîm Asesu Gwarcheidwaid Gwasanaeth ICTG hefyd yn gallu deialu o bell ar yr adegau hyn, felly dylai cyfleusterau galw cynadledda fod ar gael lle bo angen. Dylai'r Gwasanaeth ICTG dderbyn nodiadau a chamau gweithredu allweddol yn ogystal ag unrhyw benderfyniadau a wneir yn ystod y cyfarfod mewn modd amserol neu o fewn **2 ddiwrnod gwaith** ar y mwyaf.

101. Gan nad oes gan y Gwasanaeth ICTG gyfrifoldeb rhiant am y plentyn rhaid iddo fod yn ymwybodol nad oes ganddo unrhyw awdurdod i wneud penderfyniadau mewn perthynas â'r plentyn gan fod hyn yn parhau i fod yn swyddogaeth a rôl yr awdurdodau cyhoeddus sy'n ymwneud â gofalu am y plentyn.

Cyfarwyddo cynrychiolaeth gyfreithiol

102. Pan fo'r Gwasanaeth ICTG o'r farn ei bod yn angenrheidiol ac yn briodol gwneud hynny, gallant gael cyngor cyfreithiol neu gyfarwyddo cynrychiolydd cyfreithiol i weithredu ar ran y plentyn. Gall y cyngor neu'r sylw hwn ymwneud ag anghenion cymorth a gofal y plentyn, unrhyw achosion fewnfudo, neu achosion troseddol y mae'r plentyn yn rhan ohonynt, neu amgylchiadau yr ystyrir eu bod yn cael effaith andwyol ar y plentyn.

103. Os bydd ICTG o'r farn bod penderfyniad a wneir gan awdurdod cyhoeddus ynghylch y plentyn yn amhriodol ac yn methu ag adlewyrchu anghenion y plentyn a'i fudd pennaf, dylai'r ICTG ystyried a oes llwybrau amgen ar gael i adolygu'r penderfyniad cyn cyfarwyddo cynrychiolydd cyfreithiol. Mae'r rhain yn cynnwys defnyddio'r perthnasoedd gwaith cryf y byddant wedi'u datblygu gyda gweithwyr proffesiynol allweddol i archwilio dewisiadau eraill posibl a threfnu cyfarfodydd dilynol i adolygu'r penderfyniad; uwchgyfeirio'r mater i gydweithwyr uwch yn yr awdurdod

cyhoeddus neu ddefnyddio prosesau cynyddol y gwasanaeth ICTG ei hun i geisio dylanwadu ar y canlyniad.

104. Dim ond ar ôl i'r opsiynau hyn ac unrhyw rai eraill nad ydynt wedi'u nodi yma gael eu dihybyddu, y dylai'r Gwasanaeth ICTG ystyried a yw'n briodol cynorthwyo'r plentyn i gael cyngor cyfreithiol neu gyngor, cymorth a chynrychiolaeth arall, gan gynnwys, lle bo angen, penodi a chyfarwyddo. cynrychiolwyr cyfreithiol i weithredu ar ran y plentyn i herio'r penderfyniad lle mae her o'r fath yn bosibl a bod cymorth cyfreithiol neu gyllid arall ar gael ar gyfer her o'r fath.
105. Mae cymhwysedd ar gyfer cymorth cyfreithiol yn dibynnu a yw'r mater cyfreithiol sifil dan sylw o fewn cwmpas y cynllun cymorth cyfreithiol ac a yw'r ymgeisydd yn bodloni'r modd cymorth cyfreithiol statudol ac yn teilyngu asesiadau cymhwysedd. Ar gyfer materion nad ydynt yn ffurfiol o fewn cwmpas cymorth cyfreithiol, mae'n bosibl y bydd cyllid ar gael drwy'r cynllun Ariannu Achosion Eithriadol os gallant arddangos y byddai methu â darparu cymorth cyfreithiol yn torri, neu mewn perygl o dorri, y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol neu hawl gorfodi cyfraith yr UE. Gellir dod o hyd i ganllawiau pellach ar gymhwysedd cymorth cyfreithiol yn <https://www.gov.uk/check-legal-aid>.
106. Dylai'r awdurdod cyhoeddus gydnabod y gall y Gwasanaeth ICTG gyflawni'r rôl hon er mwyn parhau â'i rôl o weithredu er budd gorau'r plentyn.
107. Os gwneir y penderfyniad i gynorthwyo'r plentyn i gael cyngor cyfreithiol neu gynrychiolaeth, yna dylid esbonio'r rheswm am hyn i'r plentyn mewn ffordd y gall ei ddeall ac sy'n briodol i'w oedran a'i gyfnod datblygu.

Atgyfeirio Mekanwaith Atgyfeirio Cenedlaethol (NRM)

108. Nid yw'r canllawiau hyn wedi newid y broses atgyfeirio i'r NRM. Felly, cyfeiriwch at y [canllawiau statudol ar gyfer Cymru a Lloegr a gyhoeddwyd o dan Adran 49 o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015 a chanllawiau anstatudol ar gyfer yr Alban a Gogledd Iwerddon](#). Dylid gwneud yr atgyfeiriad NRM a'r atgyfeiriad ICTG ochr yn ochr.
109. Os yw'r Ymatebwr Cyntaf yn ansicr a ddylid atgyfeirio plentyn i'r NRM, dylid cysylltu â'r SCA. Bydd yr holl benderfyniadau ar gyfer plant yn cael eu gwneud gan yr SCA, oni bai mai awdurdod lleol sy'n cymryd rhan yn y

Cynllun Peilot Penderfynu Datganoledig sy'n gyfrifol am ddiogelu a bod y plentyn fwy na 100 diwrnod i ffwrdd o'i ben-blwydd yn 18 oed.

110. Lle nad oes atgyfeiriad NRM wedi'i wneud eto, dylai'r ICTG gefnogi'r Ymatebwr Cyntaf gyda'r atgyfeiriad NRM os oes angen. Ar ôl i atgyfeiriad NRM gael ei gyflwyno, pe byddai'r Gwasanaeth ICTG yn cael unrhyw wybodaeth ychwanegol o ganlyniad i gyfarfod â'r plentyn neu drwy ddulliau eraill, dylent atgyfeirio hyn at yr SCA i gefnogi'r broses NRM ymhellach. Gellir ceisio cymorth hefyd trwy linell asesu 24/7 y Gwasanaeth ICTG.
111. Nid oes angen i blentyn gydsynio i gael ei atgyfeirio i'r NRM. Fodd bynnag, mae'n arfer da rhoi gwybod iddynt mewn ffordd y gallant ei deall ac, mewn fformat sy'n briodol i'w hoedran a'u cyfnod datblygiadol, eu bod yn cael eu hatgyfeirio a diben yr atgyfeiriad hwn. Mae hyn yn galluogi'r plentyn i gael cymaint o wybodaeth â phosibl am yr hyn sy'n digwydd iddo.
112. Unwaith y bydd atgyfeiriad yr NRM wedi'i gwblhau gan yr Ymatebwr Cyntaf a'i gyflwyno i'r SCA, dylai'r Ymatebwyr Cyntaf hefyd anfon copi ohono'n ddiogel i'r Gwasanaeth ICTG gan ddefnyddio CounterTrafficking@barnardos.org.uk Bydd hyn yn hysbysu'r Gwasanaeth ICTG bod yr atgyfeiriad NRM wedi cael ei wneud yn ogystal â galluogi rhannu gwybodaeth berthnasol gyda nhw am y plentyn.
113. Dylid darllen y canllawiau interim hyn ar y cyd â'r [canllawiau statudol ar gyfer Cymru a Lloegr a gyhoeddwyd o dan Adran 49 o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015 a chanllawiau anstatudol ar gyfer yr Alban a Gogledd Iwerddon](#). Sylwch hefyd ar y [Rhaglen Beilot Datganoli Gwneud Penderfyniadau ar gyfer Plant](#) - Canllawiau Cyffredinol a gyhoeddwyd ym mis Mai 2021.

Gadael/pontio o'r gwasanaeth ICTG

114. Mae'n bwysig bod pob plentyn sydd o bosibl a sydd wedi'i gadarnhau'n ddiodefwyr caethwasiaeth fodern sydd wedi'u lleoli ar Safleoedd ICTG yn gallu cael cymorth gan y Gwasanaeth ICTG. Bydd disgwyl i'r Gwasanaeth ICTG ddarparu cymorth i'r plentyn ac eirioli ar ei ran gyda'r holl asiantaethau statudol ac awdurdodau cyhoeddus hyd nes y bodlonir meini prawf penodol.
115. Dylai'r Gwasanaeth ICTG gynllunio ymhell ymlaen llaw pan fo'r dyddiad gorffen hwn yn hysbys, er mwyn galluogi pontio effeithiol i ddigwydd ac i sicrhau bod cymorth priodol ar gael i'r plentyn gan wasanaethau prif ffrwd ar Safleoedd ICTG.

116. Mae meini prawf lluosog a fyddai'n cymhwyso plentyn i adael y gwasanaeth ICTG, gan felly roi'r gorau i'r cymorth y mae'n ei dderbyn:

- **Mae'r plentyn yn troi'n 18 oed.**

- Os bydd angen cymorth penodol pellach ynghylch caethwasiaeth fodern, caiff y plentyn ei drosglwyddo i gymorth a ddarperir gan y Contract Gofal Dioddefwyr Caethwasiaeth Fodern (MSVCC).
- Bydd y gwasanaeth ICTG yn paratoi'r plentyn ar gyfer pontio cyn ei ben-blwydd yn 18 oed (hyd at 6 mis cyn ei ben-blwydd yn 18 oed).

- **Mae'r plentyn yn cael penderfyniad NRM negyddol.**

- Gall canlyniad y broses NRM olygu bod y plentyn yn derbyn penderfyniad RG negyddol, neu benderfyniad CG negyddol. Nid yw'r plentyn yn cael ei gydnabod fel dioddefwr caethwasiaeth fodern; felly, ni fyddent yn gymwys i dderbyn cymorth ICTG. Gall yr ICTG ddarparu hyd at fis o gymorth, oni bai fod amgylchiadau eithriadol yn berthnasol, i gynorthwyo gyda phontio'r plentyn i wasanaethau eraill i sicrhau bod y plentyn yn deall goblygiadau'r penderfyniad ac i'w amddiffyn rhag unrhyw bryderon diogelu.
- Bwriad y cyfnod hwn yw rhoi cyfle i gael unrhyw wybodaeth bellach pe byddai'r plentyn yn dymuno ceisio ailystyried ei benderfyniad NRM a sicrhau bod gan y Gwasanaeth ICTG ddigon o amser i drosglwyddo plentyn i wasanaethau statudol a fydd yn cefnogi anghenion penodol ynghylch caethwasiaeth / masnachu mewn pobl nad yw'n fodern. Bydd Rheolwyr ICTG yn sicrhau nad yw Gwasanaeth ICTG yn parhau i gefnogi plentyn am gyfnod estynedig os nad yw anghenion craidd y plentyn yn benodol i gaethwasiaeth fodern.
- Efallai y bydd y Gwasanaeth ICTG am geisio ailystyried y penderfyniad RG neu CG negyddol a wnaed gan yr SCA a rhaid iddo wneud hynny o fewn mis i'r penderfyniad, oni bai fod amgylchiadau eithriadol. I gael rhagor o wybodaeth gweler [Caethwasiaeth Fodern: canllawiau statudol ar gyfer Cymru a Lloegr \(o dan a49 o Ddeddf Caethwasiaeth Fodern 2015\)](#).
- Mewn achosion lle mae'r SCA yn cytuno i ailystyried y penderfyniad, mae'r plentyn yn parhau i fod â hawl i'r Gwasanaeth ICTG hyd nes y bydd y canlyniad newydd wedi'i benderfynu.
- Os, o ganlyniad i ailystyried, ceir canlyniad CG cadarnhaol, bydd y plentyn yn parhau i fod â hawl i'r Gwasanaeth ICTG hyd nes na fydd angen cymorth gan y Gwasanaeth ICTG mwyach yn seiliedig ar ei anghenion neu hyd at ei ben-blwydd yn 18, pa un bynnag sydd gyntaf. Os, ar ôl ailystyried, y deuir i benderfyniad negyddol pellach (boed RG neu CG) bydd y plentyn yn dod yn anghymwys ar gyfer y Gwasanaeth ICTG. Yn dilyn penderfyniad negyddol, dylai'r plentyn gael ei drosglwyddo i ddarpariaeth brif ffrwd bresennol o fewn mis i wneud y penderfyniad.
- Os yw'r plentyn yn dymuno herio penderfyniad yr SCA ar ffurf hawliad adolygiad barnwrol, byddai'r Gwasanaeth ICTG yn parhau i gefnogi'r

plentyn hyd nes y bydd y broses adolygiad barnwrol wedi'i chwblhau neu hyd nes na fydd angen cymorth gan y Gwasanaeth ICTG mwyach yn seiliedig ar ei anghenion neu hyd nes y bydd y plentyn yn dod yn 18 oed pa un bynnag sydd gyntaf.

- **Mae'r ICTG yn asesu nad oes angen cymorth gan y gwasanaeth ICTG ar y plentyn mwyach.**

- Mae'r plentyn wedi'i raddio'n wyrdd o an RAG gan ICTG (gweler adran 3 uchod) ac nid oes angen cymorth arbenigol penodol ar gaethwasiaeth fodern arno mwyach.

- Mae anghenion penodoy plentyn ynghylch masnachu plant l yn cael eu diwallu'n ddigonol drwy strwythurau diogelu'r Awdurdod Lleol neu lle mae darpariaeth arbenigol ychwanegol ar waith.

117. Os nad yw unrhyw un o'r meini prawf uchod yn cael eu bodloni, yna dylai plentyn allu cael mynediad at ICTG hyd nes y daw penderfyniad Seiliau Terfynol, a thu hwnt i'r pwynt hwnnw os asesir bod angen cymorth ICTG ar y plentyn (yn ôl asesiadau anghenion sy'n cael eu cynnal yn barhaus). a gyflawnir gan yr ICTG).

118. Ni fydd y gwasanaeth ICTG yn cau achos plentyn yn awtomatig o dan yr amgylchiadau canlynol (er bod rhai eithriadau):

- **Nid yw'r plentyn yn y DU bellach.**

- Oni bai bod asesiadau'r ICTG, neu wybodaeth a dderbyniwyd gan wasanaethau eraill yn datgan eu bod yn credu sy'n dangos yn bendant iawn na fydd y plentyn yn dychwelyd i'r DU, a bod yr holl wybodaeth berthnasol wedi'i throsglwyddo i'r awdurdodau perthnasol (yr heddlu, awdurdod lleol ac ati), neu eu bod yn troi yn 18 oed.

- **Nid yw'r plentyn bellach yn ymgysylltu â'r gwasanaeth.**

- Mae pob plentyn y nodir ei fod wedi'i fasnachu o bosibl o fewn y Safleoedd ICTG yn gymwys ar gyfer y Gwasanaeth ICTG.
- Efallai y bydd adegau pan na fydd plentyn, nad oes gan neb gyfrifoldeb rhiant amdano yn y DU, eisiau ymgysylltu â'r Gwasanaeth ICTG. Ni all ac ni ddylid gorfodi'r plentyn i ymgysylltu ag ICTG os nad yw'n dymuno gwneud hynny.
- Dylai'r gwasanaeth ICTG geisio nodi ai dewis annibynnol y plentyn yw'r penderfyniad i beidio ag ymgysylltu â'r gwasanaeth. Os ydyw, ac ar ôl ymdrechu i egluro manteision aros yn y gwasanaeth, dylai'r trefniant cymorth ddod yn anuniongyrchol. Yn yr achosion hyn, dylai'r ICTG yn lle hynny weithio gyda'r gweithwyr proffesiynol sy'n ymwneud â gofal a chymorth y plentyn i gytuno ar ddull gweithredu a fyddai'n sicrhau bod buddiannau gorau'r plentyn yn cael eu hadlewyrchu ym mhob cyfarfod ac ymgysylltiad priodol ag asiantaethau statudol ac awdurdodau cyhoeddus.

- Gellir gwrthdroi'r penderfyniad hwn os yw'r plentyn yn dewis ymgysylltu unwaith eto.
- **Mae'r ICTG (unigol / sefydliad) yn dod ar draws materion parhaus gydag awdurdodau cyhoeddus sy'n ei atal rhag cyflawni ei rôl, er gwaethaf ymdrechion i'w goresgyn.**
  - Bydd yr achos yn parhau ar agor er gwaethaf problemau cydweithredu. Bydd y gwasanaeth ICTG yn parhau i fanteisio ar gyfleoedd mewn partneriaeth â'r Swyddfa Gartref i fynd i'r afael ag awdurdodau cyhoeddus heriol ac nad ydynt yn cydymffurfio.
- **Mae'r plentyn yn symud allan o'r ardal, i ardal nad yw'n darparu'r Gwasanaeth ICTG ar hyn o bryd.**
  - Os yw'r plentyn yn gadael Safle ICTG am unrhyw reswm, gan gynnwys o ganlyniad i gael ei drosglwyddo o'r ardal o dan y Protocol Trosglwyddo Cenedlaethol, dylai'r Gwasanaeth ICTG sicrhau bod y plentyn yn trosglwyddo i ddarpariaeth bresennol yn ei awdurdod lleol newydd.
  - Dylid rhannu'r holl wybodaeth a data sydd wedi'u casglu gyda'r awdurdod lleol newydd i sicrhau y gellir rhoi darpariaeth briodol ar waith i barhau i'w cefnogi.
  - Dylid esbonio hyn i'r plentyn er mwyn sicrhau ei fod yn achosi cyn lleied o darfu ac effaith ar y plentyn.
- **Ymwneud y plentyn â'r system cyfiawnder troseddol (amgylchiadau eithriadol).**
  - Gall y Gwasanaeth ICTG gefnogi plentyn a'r gweithwyr proffesiynol o amgylch plentyn os ydynt yn ddiffynnydd neu'n dyst mewn achos sy'n cael ei ddwyn drwy'r system cyfiawnder troseddol a'i fod yn ymwneud â'i statws fel plentyn sydd wedi'i fasnachu..
  - Dylid cau achos y plentyn, yn unol â'r gweithdrefnau safonol, unwaith y bydd y Gwasanaeth ICTG wedi dod i'r casgliad nad oes unrhyw agweddau penodol pellach ar gaethwasiaeth fodern / masnachu mewn pobl, hyd yn oed os yw'r achos yn parhau.
  - Fodd bynnag, os yw agwedd caethwasiaeth fodern a/neu fasnachu mewn pobl yn debygol o gael effaith andwyol ddifrifol ar les y plentyn, ac felly effeithio ar ba mor agored i niwed yw'r plentyn i fasnachu/camfanteisio pellach, yna gall y plentyn barhau i dderbyn cymorth gan y Gwasanaeth ICTG, yn unol â chytundeb Rheolwr ICTG bod amgylchiadau eithriadol yn berthnasol.
  - Gellir ailgyfeirio plentyn i'r Gwasanaeth ICTG os yw Ymatebwr Cyntaf yn credu bod angen cymorth penodol ychwanegol ynghylch caethwasiaeth fodern / masnachu mewn pobl hyd nes y daw'r achos i ben neu hyd nes y bydd y plentyn yn cyrraedd 18 oed, pa un bynnag sydd gyntaf. Mae hyn yn cynnwys cymorth ar gyfer unrhyw apeliadau neu aildreialu achos

o'r fath lle mae'r plentyn yn parhau i fod yn rhan o'r achos troseddol. Os bydd achos troseddol neu apêl yn digwydd ar ôl i'r plentyn drosglwyddo i gymorth prif ffrwd (*ar ôl tri mis os yw'r plentyn o dan 18 oed*), ni fydd y cymorth gan y Gwasanaeth ICTG yn cael ei adfer.

- Os bydd achos troseddol neu apêl yn digwydd ar ôl i'r plentyn drosglwyddo i gymorth prif ffrwd (*ar ôl tri mis os yw'r plentyn o dan 18 oed*), ni fydd y cymorth gan y Gwasanaeth ICTG yn cael ei adfer.

Cyfnodau coll a chyswilt â masnachwyr mewn pobl

119. Pan fo plentyn wedi'i fasnachu, mae risg gynyddol y bydd yn mynd ar goll; gall hyn gynnwys nifer o gyfnodau coll ailadroddus neu gallant fynd ar goll yn barhaol. Mae risg uwch y gallent ddychwelyd at eu masnachwyr mewn pobl a chael eu hailfasnachu. Bydd y risg i'r plentyn yn parhau i fod yn uchel oherwydd y profiadau y gallai'r plentyn fod wedi'u dioddef gan eu masnachwyr a'r gafael sydd gan y masnachwyr ar y plentyn.

120. Mae canllawiau statudol ar [blant sy'n rhedeg i ffwrdd neu'n mynd ar goll o'u cartref neu ofal](#) am Loegr ar gael i gefnogi pob unigolyn sy'n ymwneud â gofal a chymorth plant i ystyried y risgiau y bydd plentyn yn mynd ar goll a sut i atal hyn rhag digwydd. Yng Nghymru, mae [Gweithdrefnau Diogelu Cymru](#) a [Chanllaw Ymarfer Cymru Gyfan – diogelu plant sy'n rhedeg i ffwrdd neu'n mynd ar goll o gartref neu ofal](#) yn rhoi cyngor ar ymarfer yn unol â disgwyliadau'r Bwrdd Diogelu.

121. Ar gyfer plant sydd wedi'u masnachu, mae'r risg o ddigwyddiad mynd ar goll ar ei uchaf yn y 72 awr gyntaf ar ôl i'r plentyn gael ei nodi fel un a allai gael ei fasnachu, ond gall ddigwydd ar unrhyw adeg ar ôl ei nodi. Mae'n hanfodol bod yr holl weithdrefnau diogelu angenrheidiol yn cael eu rhoi ar waith yn gyflym gan yr awdurdodau cyhoeddus yn y Safleoedd ICTG, ac i'r Gwasanaeth ICTG gysylltu â'r plentyn a/neu weithwyr proffesiynol sy'n ymwneud â gofal y plentyn cyn gynted â phosibl.

122. Yn yr un modd, mae'n bwysig i'r Gwasanaeth ICTG gael golwg gynnar ar wybodaeth sy'n ymwneud â'r plentyn a chael y cyfle i gyfrannu at drafodaethau ar ran y plentyn, gallai hyn gynnwys amlygu gwahanol anghenion plant sydd wedi'u masnachu.

123. Byddai penderfyniadau allweddol o'r fath yn y cyfnod cynnar hwn yn cynnwys nodi llety priodol yn seiliedig ar anghenion unigol y plentyn, gan y

gallai rhoi'r plentyn mewn llety amhriodol gynyddu ei risg o fynd ar goll. Fodd bynnag, mae'n bwysig cydnabod bod yr holl benderfyniadau terfynol yn aros gyda'r awdurdod cyhoeddus perthnasol.

124. Rhaid i'r Gwasanaeth ICTG hefyd rannu gwybodaeth ag awdurdodau cyhoeddus perthnasol i helpu i amddiffyn y plentyn. Mae hyn yn cynnwys rhannu gwybodaeth am fasnachwyr posibl gyda gorfodi'r gyfraith, yn arbennig lle credir bod y plentyn yn dal i fod mewn cysylltiad â'i fasnachwr mewn pobl.

125. Os yw'r Gwasanaeth ICTG naill ai'n darparu Cymorth Uniongyrchol neu Anuniongyrchol i blentyn sy'n mynd ar goll, rhaid i'r Gwasanaeth ICTG:

- sicrhau ei fod wedi cael ei riportio i'r heddlu a'r awdurdod lleol;
- annog asiantaethau statudol sy'n ymwneud â gofalu am y plentyn i asesu risg y cyfnod ar goll yn briodol a sicrhau bod yr asiantaethau priodol yn rhoi blaenoriaeth i ddod o hyd i'r plentyn;
- Cael eu gwahodd i gyfarfodydd strategaeth a'u mynychu, fel y gallant eirioli dros ymateb cydgysylltiedig a gweithredu fel sianel gyda'r holl asiantaethau statudol perthnasol a darparu gwybodaeth a allai helpu i ddod o hyd i'r plentyn;
- parhau i oruchwylio'r broses NRM trwy gyflwyno atgyfeiriad os nad yw un wedi'i gwblhau cyn y cyfnod ar goll, neu drwy gyflwyno gwybodaeth ychwanegol ar ôl i'r plentyn fynd ar goll;
- gallant hefyd drafod â'r SCA a fydd yr SCA yn atal neu'n bwrw ymlaen i wneud penderfyniad ar statws dioddefwr y plentyn;
- sicrhau bod momentwm yr achos yn cael ei gynnal ac nad yw'r plentyn yn diflannu o ystyriaethau asiantaethau statudol sy'n ymwneud â dod o hyd iddynt, ac
- eirioli ar ôl dychwelyd y cynigir cyfweliad dychwelyd adref, a dylid manylu ar ganlyniad hyn yn y cynllun gofal. Dylid ystyried unrhyw arwyddion o fasnachu pellach yn ystod eu cyfweliad dychwelyd adref. **Rhaid** rhannu'r holl ddysgu perthnasol o'r cyfweliad dychwelyd adref gyda'r holl bartïon perthnasol.

126. Ni fydd achos plentyn sydd wedi mynd ar goll yn cael ei gau gan y Gwasanaeth ICTG oni bai fod asesiad manwl gan y gwasanaeth ICTG yn dangos gyda lefel uchel o sicrwydd na fydd y plentyn yn dychwelyd i'r DU, a bod yr holl wybodaeth berthnasol wedi'i throsglwyddo i'r awdurdodau perthnasol (yr heddlu, awdurdod lleol ac ati), neu eu bod yn troi'n 18 oed.

Gweithdrefn Adborth a Chwynion

127. Bydd y Gwasanaeth ICTG yn datblygu ac yn gweithredu proses adborth i blant er mwyn asesu'r cymorth y maent wedi'i dderbyn gan y Gwasanaeth ICTG.
128. Bydd y ffurflen adborth yn hawdd i'r plant ei deall a'i chyrchu a bydd ar gael mewn iaith briodol. Bydd plant hefyd yn gallu rhoi adborth yn eu hiaith eu hunain.
129. Bydd y Gwasanaeth ICTG yn datblygu ac yn gweithredu proses adborth ar gyfer gweithwyr proffesiynol i asesu'r cymorth y maent wedi'i dderbyn gan y Gwasanaeth ICTG.
130. Bydd y Gwasanaeth ICTG yn adolygu adborth gan blant a gweithwyr proffesiynol yn rheolaidd i roi unrhyw ddysgu ar waith i wella'r cymorth a roddir.
131. Bydd y gwasanaeth ICTG yn datblygu ac yn gweithredu gweithdrefn gwyno ar gyfer plant a gefnogir gan y Gwasanaeth ICTG a gweithwyr proffesiynol sy'n rhyngweithio â'r Gwasanaeth ICTG. Bydd yn galluogi cwynion am y cyngor a'r arweiniad a ddarperir gan yr ICTG i gael eu codi a mynd i'r afael â nhw.
132. Rhaid i'r weithdrefn fod yn hawdd i blant ei deall a'i chyrchu a bydd ar gael mewn iaith briodol.

Atodiad A - Trosolwg lefel uchel o broses atgyfeirio'r Gwasanaeth ICTG

Mae'r Ymatebwr Cyntaf yn nodi plentyn a allai fod wedi'i fasnachu.

Mae'r Ymatebwr Nad yw'n Gyntaf yn nodi plentyn a allai fod wedi'i fasnachu.

Ymatebwr cyntaf:

1. Yn atgyfeirio plentyn drwy lwybr diogelu'r awdurdod lleol arferol .
2. Yn llenwi ffurflen atgyfeirio ar-lein Gwasanaeth ICTG (ar gael yma neu yma yn Gymraeg). Yn achos argyfwng, gellir gwneud atgyfeiriad dros y ffôn gan ddefnyddio llinell asesu ICTG 0800 043 4303
3. Cwblhau ffurflen atgyfeirio NRM a'i chyflwyno i'r Awdurdod Cymwys Sengl.

Nad yw'n Ymatebwr Cyntaf:

1. Yn cyfeirio plentyn drwy lwybr diogelu arferol yr awdurdod lleol.
2. Yn cysylltu â llinell asesu ICTG 0800 043 4303 i atgyfeirio'r plentyn.
3. Mae'r Gwasanaeth ICTG yn cysylltu â gweithiwr cymdeithasol y plentyn neu'r tîm y tu allan i oriau neu weithiwr proffesiynol perthnasol arall i roi gwybod am atgyfeirio ac i rannu canllawiau diogelwch a thrafod cyflwyno atgyfeiriad NRM.

Bydd y Tîm Asesu Gwarcheidiaeth (GAT) yn y 24 awr gyntaf yn cydnabod yr atgyfeiriad gan Ymatebwyr Cyntaf a'r rhai nad ydynt yn Ymatebwyr Cyntaf ac:

- Yn rhoi cyngor ar gyngor ac arweiniad diogelu ar unwaith. (DS Gellir rhoi plentyn ar lwybr carlam i Banel Dyrannu ICTG a/neu ymweliad wyneb yn wyneb os oes angen dybryd).
- Ceisio gwybodaeth ychwanegol am leoliad plentyn, unrhyw risgiau perthnasol, ac ati
- Lle bo'n berthnasol, gellir darparu cymorth y tu allan i oriau i'r plentyn/gofalwr maeth/gweithiwr proffesiynol perthnasol drwy'r Gwasanaeth ICTG.

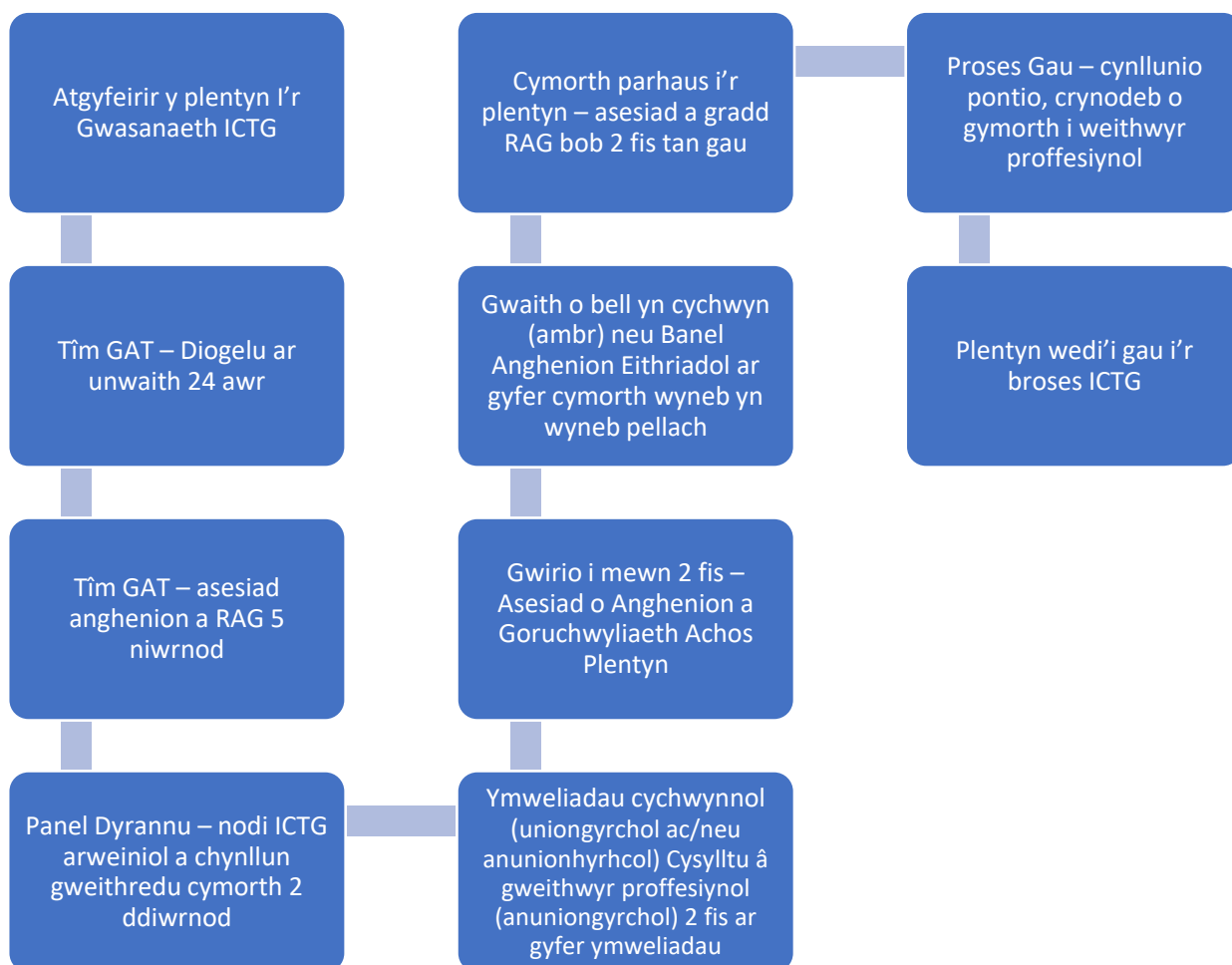
Mae'r GAT yn cwblhau asesiadau anghenion a graddfeydd RAG. Bydd Panel Dyrannu ICTG yn cefnogi cynllun gweithredu a gyflwynir gan ICTG drwy:

- Cymorth Uniongyrchol, ar gyfer plentyn nad oes ganddo ffigwr o gyfrifoldeb rhiant yn y DU.
- Cymorth Anuniongyrchol, ar gyfer plentyn sydd â ffigwr o gyfrifoldeb rhiant yn y DU.
- Gwaith Uniongyrchol, ar gyfer plentyn sydd â ffigwr o gyfrifoldeb rhiant yn y DU ond sydd ag anghenion eithriadol sy'n gofyn am gymorth uniongyrchol.

Mae ICTGs sy'n darparu Cymorth Uniongyrchol yn cysylltu â'r plentyn.

Bydd ICTGs sy'n darparu Cymorth Anuniongyrchol wedyn yn cysylltu â'r rhwydwaith proffesiynol o amgylch y plentyn.

Atodiad B – Trosolwg lefel uchel o lwybr plentyn o'r dechrau i'r diwedd Gwasanaeth ICTG

Sylwch – gellid rhoi pentyn ar lwybr carlam i banel dyrannu ac / neu ymweliad wyneb yn wyneb os oes angen uniongyrchol.

Atodiad C –Meini prawf gwasanaeth ICTG ar gyfer cymhwysedd cymorth

Mae'r atodiad hwn yn rhan o Ganllawiau Interim Gwarcheidwad Masnachu Plant Annibynnol (ICTG). Mae ei gynnwys wedi'i anelu at gyflenwr y Gwasanaeth ICTG (Barnardo's ar hyn o bryd) ac mae'n rhoi arweiniad iddynt ar y defnydd o feini prawf a ddylai fod yn sail i'r ffordd y caiff anghenion plant eu hasesu i bennu cymhwysedd i gael cymorth ar adegau gwahanol tra yn y gwasanaeth ICTG. Amlinellir isod yr asesiadau penodol a gynhelir o anghenion plentyn:

1. Asesiad o gymhwysedd i gael cymorth uniongyrchol.
2. Asesiad o gymhwysedd sy'n cymhwyso plentyn sydd â ffigur o gyfrifoldeb rhiant yn y DU i gael cymorth uniongyrchol.

1. Meini prawf cymhwysedd i gael cymorth uniongyrchol:

Y prif faen prawf ar gyfer darparu cymorth uniongyrchol i blentyn yw a oes gan y plentyn ffigur o gyfrifoldeb rhiant amdano yn y DU. Bydd plentyn heb ffigur o gyfrifoldeb rhiant yn y DU yn gymwys yn awtomatig i gael cymorth uniongyrchol yn ddieithriad. Yn gyffredinol, bydd plentyn sydd â ffigur o gyfrifoldeb rhiant yn y DU yn gymwys i gael cymorth anuniongyrchol yn unig, oni bai yr asesir bod angen cymorth uniongyrchol arno (gweler adran 2 isod).¹

- Mae **cyfrifoldeb rhiant** yn golygu, yn unol â rhan 1, adran 3 o Ddeddf Plant 1989,² yr holl hawliau, dyletswyddau, pwerau, cyfrifoldebau ac awdurdod sydd gan riant plentyn yn ôl y gyfraith mewn perthynas â'r plentyn a'i eiddo. Gall personau heblaw rhiant [hefyd] gaffael ac arfer cyfrifoldeb rhiant dros blentyn trwy wahanol fathau o orchmynion llyso, a gall mwy nag un person arfer cyfrifoldeb rhiant ar yr un pryd. *N.B. Ni all ICTG gael cyfrifoldeb rhiant.*

Bydd plant sy'n cael cymorth uniongyrchol yn cael nifer o gyfarfodydd personol cyn i'r cymorth ddod o bell, oni bai fod canlyniad asesiadau parhaus sy'n seiliedig ar anghenion bregusrwydd a gynhelir o'r plentyn gan yr ICTG, a chytundeb dilynol ICTG Management yn ei ystyried yn angenrheidiol i ddarparu cymorth personol ychwanegol. Nid yw'r meini prawf cymhwysedd ar gyfer gwneud yr asesiad hwn yn

¹ Mae'n hysbys bod y model Anuniongyrchol – Uniongyrchol yn gweithio'n dda o ystyried bod gan blant wahanol anghenion a pherthnasoedd gwahanol ag ystod o wasanaethau ar lefel leol. Canfu asesiad yn 2018 o iteriad cynharach o'r gwasanaeth: 1) Roedd ICTAs (sic) a rhanddeiliaid yn gweld bod plant y DU yn fwy tebygol o fod â rhwydweithiau cymorth presennol ar adeg atgyfeirio, a oedd yn cynnwys teulu, ffrindiau, y gymuned (gan gynnwys masnachwyr) a gweithwyr proffesiynol. Mewn cyferbyniad, roedd y rhwydweithiau o blant y tu allan i'r AEE yn aml yn gymharol 'wag', ac 2) Roedd yn ymddangos bod plant a oedd wedi'u masnachu ar draws ffiniau (plant nad ydynt yn dod o'r AEE, neu o'r AEE) wedi'u hynysu'n fwy oddi wrth rwydweithiau amddiffynnol o gymharu â phlant a fasnachwyd yn fewnol (o'r Deyrnas Unedig).

² [Deddf Plant 1989 \(legislation.gov.uk\)](https://legislation.gov.uk)

hollgynhwysfawr ond maent yn debygol o ddynodi risg gynyddol plentyn o ddioddef camfanteisio eto neu fod yn rhwystr sylweddol sy'n atal eu hadferiad o gaethwasiaeth fodern / camfanteisio oherwydd masnachu mewn pobl. Yn ogystal, gall y plentyn dderbyn cymorth personol ychwanegol os yw'n wynebu risg diogelu sy'n ymwneud yn benodol â'i ddefnydd ar-lein neu os oes ganddo gynllun diogelwch sy'n annog pobl i beidio â defnyddio llwyfannau cyfathrebu symudol / rhyngwyd.

The ICTG should use their discretion when recommending to ICTG Management if a child requires additional face-to-face sessions. ICTG Management will review these decisions, to ensure consistency and that a reasonable level of in-person, and remote sessions are being provided under the hybrid model.

2. Meini prawf cymhwysedd i gael cymorth uniongyrchol i blentyn â ffigur o gyfrifoldeb rhiant yn y DU:

Bydd plant sydd â ffigur o gyfrifoldeb rhiant yn y DU fel arfer yn derbyn cymorth anuniongyrchol yn unig. Fodd bynnag, mewn rhai amgylchiadau efallai y byddant yn gymwys i dderbyn cymorth uniongyrchol. Bydd yr ICTG yn cynnal asesiadau rheolaidd o anghenion y plentyn i benderfynu ar y cymhwyster hwn. Bydd ICTG Management yn adolygu'r penderfyniadau hyn, i sicrhau bod y meini prawf ar gyfer plentyn â ffigur o gyfrifoldeb rhiant yn y DU sy'n cael cynnig Cymorth Uniongyrchol yn cael eu cymhwyso'n gyson.

Nid yw'r meini prawf cymhwysedd isod yn hollgynhwysfawr, ac nid oes rhaid i blentyn fodloni'r holl feini prawf i fod yn gymwys ar gyfer y cymorth ychwanegol hwn. Fodd bynnag, gall y meini prawf fod yn ffactor sy'n cyfrannu at y risg y bydd plentyn yn cael ei ail gamfanteisio arno neu fod yn rhwystr sylweddol sy'n atal ei adferiad o gaethwasiaeth fodern / camfanteisio arno ynghylch masnachu mewn pobl. Dylai ICTGs ddefnyddio eu barn broffesiynol i ystyried a oes amgylchiadau ychwanegol lle mae gan blentyn â ffigur o gyfrifoldeb rhiant hawl i gymorth uniongyrchol.

Meini prawf yn ymwneud ag amgylchiadau unigol y plentyn:

- Ystyrir bod ffigur cyfrifoldeb rhiant y plentyn, a / neu rwydwaith personol, yn rhwystr i'w adferiad o gaethwasiaeth fodern. Mae hyn yn cynnwys achosion lle mae amheuaeth y gallai'r ffigur cyfrifoldeb rhiant fod yn gysylltiedig ag ecsbloetio'r plentyn.
- Mae gan y plentyn anghenion penodol sy'n deillio o'u profiad o gaethwasiaeth fodern y mae'r ICTG yn y sefyllfa orau i'w diwallu dros wasanaethau statudol eraill sy'n bodoli eisoes, oherwydd y cymorth arbenigol penodol ynghylch caethwasiaeth fodern y mae'n ei ddarparu.
- Mae gan y plentyn arwyddion ei fod wedi profi caethwasiaeth fodern / masnachu mewn pobl, ond nid yw NRM wedi'i gyflwyno a gall yr ICTG gefnogi'r cyflwyniad.
- Mae gan y plentyn anabledau corfforol neu ddysgu sy'n arbennig o berthnasol i adferiad y plentyn o'i brofiad o gaethwasiaeth fodern.
- Mae'r plentyn wedi mynd ar goll o'r blaen, ac o ganlyniad mae angen cynllunio diogelwch ychwanegol gan ICTG.

- Mae lle i gredu bod plentyn ar fin gwneud neu ei fod wedi gwneud datgeliad masnachu neu gamfanteisio newydd yn ddiweddar, a'r ICTG yw'r oedolyn yn y sefyllfa orau i gefnogi hyn.
- Mae'r plentyn wedi cael anaf difrifol yn ddiweddar ac mae angen cymorth perthnasol arno yn ymwneud â'i brofiad o fasnachu mewn pobl.
- Mae gan yr ICTG bryderon y gallai'r plentyn fod mewn perygl mawr o gael ei ailfanteisio arno neu ei ailfasnachu.
- Mae gan yr ICTG bryderon y bydd masnachwr mewn pobl yn mynd â'r plentyn allan o'r DU yn fuan.

Meini prawf yn ymwneud ag unrhyw brosesau mewnfudo parhaus:

- Mae'r plentyn yn cael asesiad oedran fel rhan o broses mewnfudo ac mae angen cymorth o safbwynt sicrhau bod y plentyn a'r gweithwyr proffesiynol sy'n ymwneud â'r broses honno yn deall profiad caethwasiaeth fodern y plentyn.
- Nid oes gan y plentyn statws mewnfudo, neu mae ei statws mewnfudo wedi'i herio.
- Mae'r plentyn yn wynebu cael ei symud yn fuan.

Meini prawf yn ymwneud ag unrhyw brosesau cyfiawnder troseddol parhaus:

- Mae'r plentyn yn y ddalfa am reswm sy'n gysylltiedig â'i brofiad o gaethwasiaeth fodern / camfanteisio.
- Mae gan y plentyn achos llys yn yr arfaeth, sy'n gysylltiedig â'i brofiad o gaethwasiaeth fodern / camfanteisio.
- Mae'r plentyn yn dyst mewn achos llys, sy'n gysylltiedig â'i brofiad o gaethwasiaeth fodern / camfanteisio.
- Mae'r plentyn yn gysylltiedig ag ymgyrch barhaus gan yr heddlu, sy'n gysylltiedig â'i brofiad o gaethwasiaeth fodern / camfanteisio.
- Mae angen eiriolaeth ar y plentyn mewn perthynas â defnyddio amddiffyniad a.45 neu mae angen ystyried ei statws NRM mewn achos llys.